Prijs 11 Cts.

VRAAGT DIT BLAD AAN DE KIOSKEN!

Zaterdag 23 Mei 1942
5e Jaargang Nr. 146

DE MISTHOORN

SOCIAAL-POLITIEK WEEKBLAD

Nadruk toegestaan, mits met volledige bronvermelding

UITGAVE STICHTING DE MISTHOORN
Hoofdredacteur J. NIJSSE
Redacteuren: Dr. P. MOLENBROEK en ERNST C. H. LOCHT
Redactie en Administratie PRINSENGRACHT 346,
AMSTERDAM-C — Postbus 367 — Telefoon 38895

Abonnementsprijs voor Nederland ƒ 1.25 p. kw.; ƒ 4.75 p. jaar. Buitenland ƒ 6.— per jaar; alles franco per post. Losse nummers 11 cents. — Advertentietarieven op aanvraag. Postgiro 322600 ten name van Stichting De Misthoorn.

Hard tegen hard

DE Duitsche overheid heeft zich genoodzaakt gezien om de beroepsofficieren van het vroegere Nederlandsche leger in krijgsgevangenschap te doen gaan en daarenboven een aantal vooraanstaande Nederlanders uit het reactionnaire kamp als gijzelaars in verzekerde bewaring te nemen. Twee maatregelen, die een logisch uitvloeisel zijn van de geestesgesteldheid van de meerderheid van ons volk. Van al diegenen, die volkomen zinneloos het bloed der martelaren willen doen vloeien, is de houding van ons officierenkorps wel de jammerlijkste en de meest eerlooze geweest. Deze lieden immers hadden twee jaar geleden reeds in krijgsgevangenschap moeten gaan en zij hebben het alleen aan de grootmoedigheid van den Führer te danken gehad, dat zij dit lot konden ontgaan. Onder voorwaarde natuurlijk, dat zij op eerewoord moesten beloven niets tegen de bezettende macht te zullen ondernemen. Dit eerewoord nu hebben zij op de meest infame wijze gebroken. In stede dankbaar te zijn, dat zij in hun gezinnen konden terugkeeren en daar rustig konden voortleven — men verlangde toch niet van hen, dat zij pro-Duitsch zouden zijn! — hebben zij complete en georganiseerde samenzweringen tegen de Duitsche Weermacht op touw gezet, met het gevolg, dat zij niet alleen zichzelf gedupeerd hebben, maar tevens de Nederlandsche soldateneer omlaag hebben gehaald. Een weinig ridderlijke houding!

Toch moet ook deze zaak weer als gevolg en niet als oorzaak worden beschouwd. Oorzaak zijn de stiekume hitsers aan deze en gene zijde van het Kanaal. Aan gene zijde de emigranten en joden, die hun hoogstaande mentaliteit dagelijks voor den zender demonstreeren; hier te lande de verklaarde doodsvijanden van de Germaansche wereld: de joden. Zij zijn in eerste en in laatste instantie de schuld van alle sabotage en met elke terechtstelling vermeerderen zij tevens de bloedschuld aan het Nederlandsche volk. Dit wil niet zeggen, dat de anderen, die zich op hun aanstichting tot onverantwoordelijke daden laten verleiden, vrij te pleiten zijn. In geenen deele! Gedurende de laatste twee jaar is er honderden en mogelijk wel duizenden malen op gewezen waar de schoen wringt. Aan voorlichting en tevens aan lankmoedigheid heeft het niet ontbroken. Wie dus thans nog op eigen houtje oorlogje wil voeren, doet dit bewust en van hem mag worden aangenomen, dat hij de gevolgen voor zijn en anderer — rekening wil nemen.

Aan het geduld van de overheid is nu goddank een einde gekomen. Deze oorlog, of beter: deze revolutie is er een, die slechts met uiterste krachtsinspanning van alle goedwillende elementen haar beslag kan krijgen. Zij rekent definitief af met de geheele jiddisch-plutocratische èn bolsjewistische wereld en moet het bestaan van tientallen na ons komende Germaansche generaties verzekeren. De waarden, die op het spel staan, zijn voor ons te heilig en te grootsch dan dat wij ze in gevaar willen laten brengen door enkele groepen saboteurs en profiteurs. Daarom juichen wij het toe, dat op de meest hardhandige wijze alle sabotage en alle tegenwerking den kop ingedrukt wordt en dat wij tienvoudig aan hen zullen vergelden wat zij ons en ons werk aandoen. En daarom ook eischen wij het volkomen isolement van de geheele joodsche gemeenschap: het ghetto, dat zij niet mogen verlaten en waar zij elkander kunnen uitmoorden. Elke humanistische overweging is hier uit den booze: in dezen strijd gaat het hard tegen hard en hij, die de raakste klappen kan uitdeelen, zal overwinnen. Hopenlijk dringt het te elfder ure tot de botte hersenen van de anti's door, dat de laatste slag voor ons is!

BODEN, WAARVAN?

Kolderende onderwijs-heeren

De Bode is het blaadje van den Bond van Ned. Onderwijzers, die bij het oude N.V.V. was aangesloten. Het blaadje verschijnt dan ook als bijvoegsel van „Arbeid", een orgaan, dat langen tijd uitgesproken sociaal-democratisch, dus „rood" was en dat thans, na de saneering en de stichting van het N.A.F., op weg lijkt te zijn nationaal-socialistisch te worden.

De toon van de Bode echter is nog gaarne hatelijk tegenover het autoritaire, onnoodig polemiseerend en vooral cynisch en sarcastisch. Dat C. Wilkeshuis, de schrijver van een Heemkunde-boek, dat door het weekblad Storm een heemkunde voor Joden en Bolsjewieken genoemd werd, veel in het blad schrijft, behoeft niet te verwonderen. Zoo schrijft deze Wilkeshuis op zijn gewonen cynischen toon over een echte z.g. „wilde" school in Mexico, die zooveel beter zou zijn dan onze erkende scholen en die hij een mirakelschool noemt, omdat de leerlingen er zoo mirakelsveel zouden leeren, n.l. zèlf arbeiden en verdienen! De leerlingen zijn daar — vanzelfsprekend, voor wie den geest dezer semi-anarchistische heeren kent! — feitelijk baas, want de leerkrachten bemoeien zich pas met den gang van zaken, als ze geroepen worden!

Een waar democratisch schoolparadijs dus, waar het onkruid van het Ik en het Zelf welig kan tieren en waar „hij-maakt-me-toch-niks" het leidend beginsel is, waarnaar de jeugd zich gedraagt!

Helaas weet Wilkeshuis niet, of deze school nog bestaat! (In Mexico is anders veel mogelijk, goede heer). Hij meewarigt, dat de staat zich misschien het lot van de school heeft aangetrokken en zoo het persoonlijk initiatief gedood. (Dat zou inderdaad jammer zijn, want daarmee kon je zoo heerlijk bazigheid en hyperindividualisme aankweeken: den geest, die alles maar „rotzooi" vindt, vooral alles wat naar gezag en orde zweemt). „Misschien is de stichter van de school wel tot ridder in de orde van de drie cactussen benoemd" (waarmee dan de heerlijke „vrijheid" weg zou zijn, nietwaar, goede heer, of liever: — in uw trant — virtuoos-van-het-sarcasme). Met dit afgeven op orden en lintjes zetten zulke „paedagogen" een oude traditie voort. Met welken wellust hebben zij niet tientallen jaren uit De Genestet's Het Land van Kokanje de parodie op het geven van lintjes door Willem II voorgelezen.

Erger maakt Wilkeshuis het, wanneer hij in hetzelfde Bode-nummer van 10 April j.l. het opheffen van verschillende jeugdbewegingen in paedagogisch opzicht niet veel minder dan een ramp voor de jeugd noemt! Merkwaardig hoe bezorgd deze heeren zijn, wanneer er een stap wordt gezet op den weg van werkelijk opvoeden inplaats van op dien van het geestelijk ondervoeden, dat zij plegen te beoefenen! Merkwaardig ook, dat deze „opvoeders" niet op de gedachte komen, dat zij en de jeugd, op welker sympathie zij zich openlijk beroemen, zelf die ramp veroorzaken, door liever in het moeras van het verzet te blijven steken dan zich op weg naar de betere gemeenschap der nieuwe jeugdorganisatie te begeven. Boekdeelen spreekt deze houding van negativisten als de Bode-mannen!

Moet men echter het kind beklagen en de moeder aanklagen, wanneer het kind het speelgoed van de moeder weigert, nadat deze hem het gevaarlijke mes heeft afgenomen? Het is overigens in den gedachtengang van deze semi-anarchisten, oud-sociaaldemocraten en -communisten heel gewoon, dat wie als de moeder de „rechten" aantasten, de „vrijheid" beknotten, dus, in plaats van weldoeners.... boosdoeners zijn! *Aanwakkeren van ontevredenheid en klassenstrijd, voeden van geest van verzet, dat was ten slotte het einddoel der roode paedagogie, die de pestsfeer schiep, waarin met de schooltucht het onderwijs zelf, met name dat in de Nederlandsche taal, een fiasco werd.*

Deze „Bode" pleegde ten slotte ook nog een recensie over het Deutsches Lehr- und Lesebuch für die Niederländische Volksschule, een door het departement erkend en aanbevolen boek. In het nummer van het departementaal tijdschrift „Opvoeding, Wetenschap, Kultuurbescherming" van 15 Mei wordt deze recensie op twee plaatsen veroordeeld. Zoo lezen wij daarin: „Ongefundeerde critiek, zooals deze werd geuit door een onderwijsblad, dat blijk gaf het belangrijkste deel van dit werkje, n.l. het onderwijzersboekje, niet eens te kennen en zich ergerde aan de sfeer van taal en volk, welke in het leerboekje tot uiting komt, kan hierbij gevoeglijk onbesproken blijven." Het ambtelijk orgaan acht het blijkbaar beneden zijn waardigheid spijkers met koppen te slaan. Daarom zij hier opgemerkt, dat met die „sfeer van taal en volk" bedoeld wordt, dat De Bode zich ergerde aan het „feit", dat het boekje te weinig Nederlandsch en te veel Duitsch zou zijn! Deze paedagogen doen hier om politieke redenen alsof zij niet weten, dat in een schoolboek de geest der taal, die gansch het volk is, tot uiting moet komen en dus in en door het wezen der taal het wezen van het volk moet worden gegeven. Door dat beginsel laten de Duitsche scholen, met name die in Nederland, zich leiden zelfs waar het de Engelsche taal, het Engelsche volk betreft. Het mag sommigen ongelooflijk in de ooren klinken, maar het is een feit, dat een Engelsch leerboek, ingevoerd aan een Duitsche school onbevooroordeeld en objectief omtrent Engeland inlicht, althans zeker tracht in te lichten.

Als klap op den vuurpijl van de kolderende onderwijs-heeren schrijft uitgerekend C. Wilkeshuis in De Bode van 15 Mei het volgende (cursiveering van ons):

„Dewey is de volbloed-Amerikaan, *nuchter, zakelijk*, wars van *waarheden* en ideeën die in de lucht zweven en geen nut afwerpen, een aanhanger van de *marxistische* leer, dat niet het bewustzijn der menschen hun maatschappelijken status, maar omgekeerd hun maatschappelijke status hun bewustzijn bepaalt. *) Het Hegelianisme op den kop gezet, „umgestülpt", zooals men dat noemt. „Realiteit". Aldus wordt door dezen kultuur-bolsjewiek heden 15 Mei 1942 de groote Hegel, met wien het nationaal-socialisme, evenals onze groote Bolland veel op heeft, achtergesteld bij een Amerikaanschen opvoedkundige, een aanhanger van de „marxistische" leer nota bene! Een jodenknecht dus! Daarbij blijft het echter niet, want Wilkeshuis geeft er met een den grooten Fichte van langs en met hem indirect het waarachtig nationaal-socialisme, als hij vervolgt: „Men moet Fichte en Dewey naast elkander zetten, om het groote verschil in geestelijke atmosfeer te gevoelen en te beseffen, dat men hier te maken heeft met twee afzonderlijke werelden, ieder met haar eigen zenith; hier het een en daar het ander — hier de materieele zijde van het leven voorop, en ginds de diepe stroomingen — hier de Amerikaan, die slechts oog heeft voor het heden met zijn voor-de-hand-liggende opgaven, en ginds de Europeaan, die zijn liefde en zijn zorgen voor een eerwaardige traditie en voor immaterieele waarden heeft."

Ik vraag in gemoede: Is deze kultuur-bolsjewiek Wilkeshuis niet gevaarlijker dan indertijd zijn collega Blanndel, die zich te Haarlem berucht maakte? Gewone samenzweerders worden tegen den muur gezet, maar moeten deze geestelijke samenzweerders, deze kultuurpolitiekelingen voor de klas blijven staan niet alleen, maar ook nog voortgaan in onderwijsbladen den geest der opvoeders te bederven, althans bederven te houden?

*) *M.a.w. de mensch leeft niet voor een schoon ideaal of leven, maar hij maakt zich een leer, die bij zijn leven past. Waarom dus idealen, wees nuchter en goochem. Ziedaar de conclusie van praktijk en opvoeding!*

De sabotage der snoepdistributie voortgezet!

ALWEER WEESP, ALWEER VAN HOUTEN

In ons nummer van 2 dezer hebben wij gewezen op de N. V. C. J. van Houten en Zn. te Weesp, die twee weken achtereen aan ongeveer 800 werknemers(sters) voor een waarde van eenige duizenden guldens chocolade mee naar huis gaf (en hen hiervoor den grossiersprijs berekende) op een oogenblik, waarop honderden winkeliers voor geen dubbeltje door Van Houten geleverd kregen. Wij vroegen toen: „Wien dringt, na kennisname van het bovenstaande, niet het woord „sabotage" naar de lippen?"

Welnu — nauwelijks had ons nummer de pers verlaten, of de honderden van Houten-menschen gingen opnieuw met een paket huiswaarts, en wel ditmaal met een kilo hagelslag.

Hagelslag.... duizenden moeders hunkeren er naar om er hun kinderen een smakelijke boterham mee te verstrekken. Maar Van Houten liet het personeel vóórgaan en de winkeliers zaten wederom zonder. Totdat.... er een bekendmaking in de bladen verscheen, dat de verkoop van versnaperingen gedurende het tijdvak van Vrijdag 8 Mei tot en met Zaterdag 16 Mei *verboden* zou zijn.

Donderdagochtend 7 Mei verscheen het verkoopverbod van versnaperingen in de pers. Tot goed begrip van hetgeen onder versnaperingen werd verstaan, was in de officieele publicatie nog de volgende toelichting gegeven:

„Onder versnaperingen vallen voor de toepassing van dit verbod suikerwerkartikelen en alle chocoladeartikelen. Hiertoe behooren dus o.a. borstplaat, fondants, bruidsuikers, ulevellen, caramels, toffees, drups, nougat, *boterhamstrooisels, zooals hagelslag, muisjes, e.d.*, dragé's, hoestbonbons, z.g. Engelsche drop, kauwgummi, schuimpjes, pepermunt, alle soorten bonbons en chocolade in alle vormen, zooals tabletten, reepen, staven, enz."

De opsomming was dus uitvoerig genoeg en er viel niet aan te twijfelen, of hagelslag behoorde ook onder de artikelen, die *niet* verkocht mochten worden.

Dit verbod nu schijnt op Van Houten de uitwerking te hebben gehad van de roode lap op den stier.

Want op Vrijdag 8 Mei, — dus één dag na het afkondigen der verbodsbepaling — leverden de expeditiewagens van Van Houten reeds in allerlei gemeenten aan de winkeliers paketten hagelslag af tot een bedrag van f 27.—. Niet meer en niet minder; allen werden over één kam geschoren, allen kregen voor een waarde van f 27.—. Niet alleen kruideniers, maar ook broodbakkers, die anders alleen cacaopoeder of reepen verkochten, deelden in de hagelslag-verrassing.

Wellicht zal een of andere lezer denken: „Wel, het is toch logisch, dat Van Houten zijn producten aflevert aan de winkeliers, opdat zij tegen het tijdstip, dat de snoepkaart geldig wordt, het noodige in huis zullen hebben?"

De zaak staat echter anders. Men moet n.l. weten, dat Van Houten opdracht gegeven had aan de bestellers, die de paketten hagelslag afleverden, den winkeliers de boodschap te brengen, dat „zij hiermede doen konden wat zij wilden." Met andere woorden: voor deze partij hagelslag behoefden géén bons te worden ingeleverd!

Natuurlijk is van deze „vriendelijkheid" van Van Houten een zeer gevarieerd gebruik gemaakt. De eene winkelier liet een goeden klant er van profiteeren — niettegenstaande er een verbod was van verkoop, óók van hagelslag! — een ander heeft het paket zuinig weggeborgen en t.z.t. zal de hagelslag wel eens te voorschijn komen, als de voorraden elders uitgeput zijn.

Wederom heeft dus Van Houten kans gezien de distributie-voorschriften op slinksche wijze te ontduiken. Honderden, waarschijnlijk duizenden paketten hagelslag, waarbij dan nog de verstrekkingen aan het personeel komen, zijn aan de regelmatige distributie onttrokken. Wie het oor te luisteren legt in de kantoren en fabriekslokalen van Van Houten te Weesp en de reacties waarneemt op het politiek gebeuren, behoeft niet eens meer te vragen, of de door ons gesignaleerde handelingen voortspruiten uit een drang naar sabotage. Ook bij Van Houten heerscht de besmettelijke ziekte, waarvan wij de vorige week repten, in bedenkelijke mate. Wie weet, misschien ligt hier de haard wel.

SCHIMMEN UIT HET VERLEDEN

Van Kleffens en zijn handlangers waren met Britsch goud gekocht, maar de Koningin werd gewonnen door holle phrasen...

„Ik ken uw bewondering voor al wat Duitsch is", zegt Koningin Wilhelmina tot den voormaligen hoofdcommissaris van politie te Den Haag. „Misschien bent U ook wel zoo'n bruinhemd".

Doch Van 't Sant antwoordt:

„Voor zoover ik weet, Majesteit, is er aan het Hof maar één man, die bruinhemd is geweest!"

Dan begint de Koningin met bevende hand te schilderen....

III

HARE MAJESTEIT SPREEKT OVER POLITIEK

„ALLEMAAL denken ze, dat ik rijk ben. Allemaal bestelen ze me — direkt of indirekt. En niemand weet hoe arm ik ben. Wat houd ik over als die Hitler me mijn land nog rooft? Zeg nu zelf, Van 't Sant: wat houd ik over?"

Zoo klaagde Koningin Wilhelmina tegen haar bezoeker op het paleis Noordeinde. Het was 10 Mei; de oorlog woedde in Nederland, maar de Koningin zat voor haar ezel en schilderde....

„Gelooft U soms, Van 't Sant, dat Hitler mij den troon zal laten houden? Neen, nietwaar? Dat kùnt u niet gelooven, al houdt u nog zooveel van de Moffen. Maar hij zal zich verrekenen! Ik laat mij niet tot een dagloonster vernederen — nóóit, Van 't Sant, versta je?! Mijn plannen zijn gemaakt, ik weet wat ik heb te doen!"

Driftig legt ze haar penseel neer.

Van 't Sant zucht. Hij weet, wat die plannen zijn en hoe lang zij reeds bestaan. De voormalige hoofdcommissaris van politie is nog steeds de vertrouwde van de Koningin der Nederlanden, ofschoon hij al lang niet meer in functie is. Men weet dat, en daarom is hij gezocht. Een paar dagen geleden zat hij nog met Van Kleffens, den man, die met Engelsch geld gekocht was, in het „House of Lords". Ja, Van 't Sant is Harer Majesteits vertrouwde, ofschoon ze hem haat. Maar wien haat zij niet? Zij haat zelfs Colijn, die haar gewillig zette naar zijn hand. Zij haatte ook haar overleden man en zij haat den Duitschen prins, dien zij noodgedwongen in haar net moest strikken om de Oranje-dynastie voor uitsterven te behoeden. Achter haar masker van vroomheid en beminnelijkheid verbergt Koningin Wilhelmina een haat en een wantrouwen jegens haar omgeving, die aan het ongelooflijke grenzen. Koud, ijskoud is dit koninklijk hart....

Van 't Sant zucht, als hij denkt aan de plannen, waarvan Koningin Wilhelmina zooeven repte. Hij weet, dat sinds langen tijd het Engelsche geld, dat lag opgetast in Amsterdam en Rotterdam en Den Haag en Utrecht aan het rollen is geraakt. Aanvankelijk haast onmerkbaar, drong het steeds meer binnen in den handel, in de pers, op de departementen, bij bestuur en rechtspraak en, niet te vergeten.... in de politiek, zooals Clemens Laar ons vertelt. Hoeveel politici zouden door Engeland zijn gekocht? Hoeveel Van Kleffens' zouden er bestaan? Hoevelen zouden bereid zijn omwille van een paar handen vol goud het volk te verraden, dat zij zoo lang met zoete leuzen hadden gelijmd? Een wrange glimlach, een triestig gebaar van de hand langs het voorhoofd: daar nu niet aan denken, op dit oogenblik, nu het tijdstip nadert, waarop hun trouw aan het volk werkelijk beproefd en bewezen zal moeten worden...

Stééds heeft Van 't Sant gehoopt, dat deze Koningin zich eenmaal te weer zal stellen tegen de werkelijk door-en-door misdadige politiek van haar minister van Buitenlandsche Zaken en haar Generalen Staf. Steeds heeft hij gehoopt, dat zij te elfder ure zou begrijpen, wat dit volk van haar verlangt: onverbiddelijke trouw, zooals het zelf altijd heeft gegeven, inzet van haar heele vorstelijke persoonlijkheid, steun in den strijd, steun in moeilijke dagen: de Oranje, die nóóit zijn post verlaat, zooals het eergisteravond nog in het avondblad stond....

Nu weet Van 't Sant, dat zijn hoop ijdel is. Als een wazig schrikbeeld ziet hij voor zijn oogen: de plannen, de vlucht, de eenzaamheid van een verraden volk in de uren der zwaarste beproeving.

Hard en grondeloos koud is haar stem, als ze voortgaat:

„Als die Hitler meent, dat hij met mij kan doen zooals met Schuschnigg of Benesj, dan heeft hij het mis. Hij zal ernaast grijpen! Engeland staat achter mij. Roosevelt heeft mij een boodschap gezonden. Niet Hitler zal aan de monden van den Rijn zitten, maar wij zullen den Rijn opvaren en zijn industriegebieden bezetten. Binnen een jaar zal de werkloosheid verdwenen zijn...."

Van 't Sant sluit de oogen. God in den hemel, welk een gedachte! Welk een waanzin heeft zich in het brein van deze oude vrouw genesteld! Volkomen onkundig van de krachten, die zich in de wereld openbaren; te dom om iets te begrijpen van de nationale wedergeboorte der Duitsche stammen in één Rijk en van den vrijheidsoorlog, die dit Rijk voert, ziet zij zich als de heerscheres over een Grooter-Nederland!

Van Kleffens en zijn handlangers moesten met Engelsche goudponden worden gekocht, maar deze vrouw was gemakkelijker te krijgen. Een waanillusie, een holle phrase, en zij was reeds gewonnen....

Vermoeid kijkt hij op. De stekende oogen der Koningin rusten op hem. „U bent natuurlijk een andere meening toegedaan?"

„Uwe Majesteit kent mijn inzichten."

„Inderdaad! Ik ken uw adoratie van alles wat Duitsch is. Misschien bent u ook wel zoo'n bruinhemd of iets dergelijks."

Van 't Sant antwoordt waardig: „Voor zoover ik weet, Majesteit, is er aan het Hof maar één man, die een bruinhemd of iets dergelijks geweest is."

Die zit. Hare Majesteit neemt het palet en strijkt met bevende hand de verf op het linnen. Een enkel woord heeft haar uit haar hoogmoedsdroom neergesmakt in de realiteit van het oogenblik.

Bijna deemoedig zegt ze: „Eh.... ja Van 't Sant, daarom heb ik u eigenlijk laten komen. U hebt waarschijnlijk betere informaties over hem dan ik...."

Ze spreekt dat „hem" met de geringschatting uit, die zij gewoon is aan den dag te leggen als het haar schoonzoon geldt. In intiemen kring pleegt zij hem nooit anders te betitelen dan met „hij" of „die" of in het gunstigste geval „de jonge man". Alle moeite, die

In een nieuw licht bezien

Het toppunt van bekoorlijkheid....

en het toppunt van weerbaarheid!

Bernhard zich geeft om bij zijn werkgeefster in een goed blaadje te komen, is vergeefsch. Zij sluit af op het onbreekbare wantrouwen, dat de Koningin bezit jegens heel haar omgeving — jegens al diegenen, die, naar zij meende, haar macht en haar geld poogden te beknotten. Als zoodanig beschouwde zij van meet af aan den prins, en zij is niet genegen haar houding in dit opzicht te veranderen.

Van 't Sant haalt de schouders op.

„Ik weet niets meer dan Uwe Majesteit."

„Ach kom, Van 't Sant. Na die anjer-geschiedenis *) is de jonge man bij je op bezoek geweest!"

„Dat was.... om eenige misverstanden tusschen hem en Uwe Majesteit op te helderen. De prins betreurde het, dat de pers aan zijn feestje een politieke beteekenis had gehecht."

„Een feestje! Wat je maar een „feestje" noemt, mijn waarde! Een **orgie** moet het geweest zijn! Ik begrijp alleen niet, waarom de jonge man nog de brutaliteit had mij de rekening voor zijn wandaden te presenteeren. Ik heb ze betaald, omdat ik in mijn leven veel voor anderen heb moeten betalen, maar het lijkt mij zoo, dat in dit geval de opdrachtgever van den jongen man in zijn portefeuille had moeten grijpen. Hitler is anders ook zoo royaal...."

„Pardon, Majesteit?...."

„O, u begrijpt me heel goed," zegt de koninklijke schilderes. „U hebt zoojuist zelf opgemerkt, dat aan het Hof maar één man is, die in het leger van Hitler eenmaal een rol gespeeld heeft!"

Daagt het u, Van 't Sant? Begrijpt ge, waar uw Landsvrouwe heen wil? Beseft ge, welke koninklijke gedachten in haar hersens woelen?

Van 't Sant staart voor zich uit. In de verte klinkt militaire muziek. Van je hela-hola, houd er den moed bij het volk maar in! Gij weet nog niet, volk van Nederland, hoe gij den moed er nog in zult moeten houden, straks, als....

„Maar Majesteit, de jonge man.... pardon, Prins Bernhard, is nooit in het leger van Hitler geweest! Hij had een lagen rang bij de S.A. of bij een of andere partij-formatie, maar...."

„Nou, is dat niet hetzelfde?!"

„Neen, Majesteit, dat is niet hetzelfde," zegt Van 't Sant. Ach zij kan niet weten, wat het verschil is tusschen partij, S.A. en weermacht... Zij heeft zich nooit geïnteresseerd voor het nieuwe Duitschland.... zoo min als voor het oude trouwens.... Hoe kon men dat ook verwachten van haar, die amper begrip had van het wezen van haar eigen volk en haar eigen rijk, en die met zeer veel moeite eenig inzicht had verworven in staatsinrichting en wetgeving?....

„Ik meen zelfs met zekerheid te mogen zeggen," zoo gaat de gewezen hoofdcommissaris voort, „dat Prins Bernhard nooit eenig contact heeft gehad met welke vooraanstaande figuren uit het nieuwe Duitschland ook, laat staan met den Führer."

Zij lacht schamper. „Alsof dat een reden zou zijn, dat Hitler hem niet omgekocht heeft! Ik heb oogen in mijn hoofd, Van 't Sant, en ik ken de menschen. We zijn allen omkoopbaar. Het komt alleen op het bedrag aan!"

Van 't Sant doet geen moeite tegen deze redeneering iets in te brengen. En haastig gaat zij voort:

„Wat ligt meer voor de hand, dan dat de jonge man met Hitler samenzweert? Als hij ook maar voor een cent verstand heeft, moet hij in Duitschland contact gezocht hebben. Er zijn gelegenheden te over. Nù krijgt hij de kans van zijn leven. Als Hitler mij aanvalt en succes heeft, is h ij de groote man. Hitler zou geen beteren kunnen vinden om hem als stadhouder op mijn plaats te zetten. Al zou hij vazal zijn, hij was toch nog altijd Heer van Holland. Lukt het Hitler niet, dan blijft alles bij het oude. Hij kan niets verliezen, de jonge man, alleen winnen...."

Van 't Sant zegt:

„Als wij den prins even buiten beschouwing laten, dan acht ik het toch absoluut onmogelijk, dat de Rijkskanselier plannen zou hebben, als waarop Uwe Majesteit doelt."

„Dat weet ik wel beter!"

Van 't Sant zwijgt. Hij weet, op welke wijze Van Kleffens zijn Koningin moest beïnvloeden. Het is nutteloos tegen het Engelsche goud op te tornen, als de ziel reeds is verkocht....

Nog eenmaal ziet ze hem gespannen aan:

„Dus u weet niets?"

„Hoe zou ik, Majesteit?"

Zij haalt haar schouders op. Het onderhoud is geëindigd. Van 't Sant verlaat het vertrek. Langzaam gaat hij de gangen door. Als hij buiten in het zonlicht treedt en de wachtenden voor het paleis ziet, wordt het hem vreemd te moede. „Arm volk", denkt hij, als ge eens wist...."

Binnen staart Hare Majesteit een seconde voor zich uit. Dan werpt ze haar penseelen in het glas en schelt om schoon water...

*) Zie „De Misthoorn" van volgende week.

De naam en het voorteeken....

MERKWAARDIG, zoo stralend als de zon scheen in die dagen van het oorlogsgeweld. Twee jaren zijn nu voorbij, sinds wij uit onzen eeuwenlangen dommel opschrikten, doordat de geschiedenis ons onder haar wijde vleugelen nam. Toch herinner ik mij alles, alsof het de dag van gisteren was. De zon scheen in volle glorie boven het wijde land, waar wij in stelling lagen; van den rand van onze loopgraaf tot aan den zomerschtrillenden einder strekte zich de wijdheid van het Meiland uit in zijn volle ongereptheid. Bloemen, vogels, zon: een lachend leven. Een schoone droom zou werkelijkheid geworden zijn, indien niet het verre dreunen van geschut en het gestaag zwellend en stervend zoemen van vliegtuigmotoren in ijle lucht alle illusies van droomerige schoonheid had verminkt. Klaar-wakker waren we, uur na uur, dag en nacht. Geen één, die er dacht aan slapen, geen één, die het met zijn plichtsbesef in overeenstemming zou hebben kunnen brengen om op die dagen eens lekker in het stroo te kruipen. Daar was een bevel, en dat diende opgevolgd te worden! Zij die wisten wat de begrippen vaderland, volk en Oranje wilden zeggen waren bereid hun leven in te zetten voor wat toen hun heiligst gemeenschappelijk, ja gemeenschaps-bezit was. Er zijn niet veel woorden noodig om de gevoelens van Neerlands zonen in die dagen te vertolken; integendeel, veel woorden zouden de zuiverheid der sentimenten vertroebelen. Onze gevoelens waren ongecompliceerd; zij waren eerlijk en zuiver. Zoo wij in het burgerleven sympathieën meenden hebben voor dit of voor dat, ja, zoo wij zelfs in het leger hadden gepropageerd en gedemonstreerd voor dit of voor dat: in die uren van dreigend gevaar werd alles met geweld teruggedrongen door het besef van den gemeenschappelijken plicht jegens die drie glanzende waarden van het oogenblik: vaderland, volk, Oranje. Wie wij waren en vanwaar wij kwamen — wij waren bereid onze levens te geven voor dit drieledig inbegrip der nationale saamhoorigheid. Zoo onvoorwaardelijk als wij ons thans in de gelederen der nieuwe Rijksweerbaarheid geschaard hebben, zoo onvoorwaardelijk en met gelijke heilige overtuiging waren wij toen: soldaat van Nederland! Het was die **trouw**, die nimmer met name genoemde of gedefinieerde, maar diep in ons verankerde trouw, die ons bond aan die waarden: vaderland, volk, Oranje. Wat men ook van ons mag en kan zeggen — trouweloos zijn wij, soldaten van het Koninkrijk, nooit geweest. De stille gelofte van trouw, die deze natie samenbond rond en aan den troon is door ons, de soldaten, niet geschonden....

Het was op een middag, Zaterdag of Zondag, dat kan ik niet

meer zeggen, toen voor het eerst de twijfel als een vreemde aethertrilling over de landen in onze stellingen zweefde en zich nestelde in onze harten. Want van ergens was een krant gekomen en neergewaaid in onze eenzaamheid. De krant van Vrijdagavond 10 Mei. En in die krant stond met groote letters en een vetten kop:

Ministers Van Kleffens en Welter naar Londen

's-Gravenhage, 10 Mei — Naar wij vernemen zijn de ministers van Buitenlandsche Zaken en van Koloniën naar Londen vertrokken om contact op te nemen met de geallieerden.

Een kameraad reikte mij de krant aan.

„Lees," zei hij simpel.

Ik las. En vreemd, toen ik die weinige regelen in hun diepsten zin trachtte te peilen, toen werd het mij angstig te moede. Ik dacht niet bij mijzelf, zooals ik wellicht had behóóren te doen: Dat is een logisch politiek gebeuren: nu wij den oorlog hebben verklaard aan Duitschland, worden zijn vijanden tot onze bondgenooten, waarmee wij dus contact moeten opnemen — neen, een bang vermoeden, een voorgevoel van iets, dat stond te gebeuren, maar dat ik nog niet zou hebben kunnen of durven uitspreken, bekroop mij. Was het, omdat ik nationaalsocialist was, dat ik zoo voelde? Ik wilde zekerheid hebben, ik wilde weten of anderen, andersdenkenden, óók zoo voelden als ik.

„Wat denk jij ervan?" vroeg ik aan mijn kameraad, die, dat wist ik zeker, geen sympathieën had zooals ik.

„Hetzelfde als jij," zei hij en keek me donker aan.

„En dat is....?" drong ik aan.

„We zullen zien," antwoordde hij. Toen stond hij op, met de krant in zijn hand en ik volgde hem. Hij ging regelrecht naar den commandant en zei:

„Kapitein, hebt u deze krant al gelezen?"

„Neen," zei de kapitein. Hij nam het blad en las. Het eerste legerbericht, de officieele bekendmakingen, de berichten uit Londen, Parijs en New-York, 't hoofdartikel, àlles. Ook **het** bericht. Tweemaal, dat zag ik duidelijk. Toen keek hij op.

„En?" vroeg hij en keek ons doordringend aan.

„Mogen wij uw meening weten over dàt bericht, kap'tein?" vroegen wij, doch meer, zooals een bedeesde schooljongen om het laatste eindje krijt vraagt, dan een luitenant om een inlichting.

De kapitein rees op van de houten tafel met de kaarten.

„Neen," zei hij barsch, legde de krant neer en gaf het ding een slag na. Toen liep hij naar buiten in den zonnigen middag en liet ons alleen staan.

„Luitenant," zei ik tot mijn kameraad, „uw geestelijke vader is ontstemd."

„Hou je bek, vent," zei de toegesprokene en ging gelijkelijk naar buiten. „Dit is een ernstige zaak en het gaat mis, wat ik je brom!"

Maar de dag dreef weg in het Westen en de sterrenklare nacht klom op langs 't wijde gewelf van den hemel, zooals altijd en niets veranderde in ons stille leven van strijdbereid wachten. Beurtelings sluimerend en wakend, starend naar de onpeilbare diepten boven ons, mijmerend over den wonderlijken noodlotsweg van dit volk en luisterend naar het donkere dreunen en trillen van de geluiden van den oorlog, zoo gingen wij den nieuwen morgen tegemoet. Een vlucht van grauwe vogels joeg brullend over het polderland in de ochtendschemering en verdween in het Westen. Sirenes huilden in een nabije stad. De zon ging bloedrood op en wierp haar stralen over een vlammend stukske aarde. Vreemd, die dagen en nachten in die eenzame stelling ergens in Nederland....

Toen de nieuwe dag een nieuwe krant bracht en wij daarin **niet** het bericht vonden, dat wij diep in ons binnenste verwachtten en vreesden, was het alsof een looden last van ons viel — wealsof heel die kleine, stille wereld rondom ons heen een zucht van verlichting slaakte....

Zalig zijn de onwetenden....

Pas étonnés de se trouver ensemble....!

DE MAN, waarvan Koningin Wilhelmina aanneemt, dat hij weldra geschiedenis zal maken, toeft tezelfdertijd, dat Hare Majesteit het gesprek met Van 't Sant voert in één der vertrekken — **zijn** kamer — van het Huis Ten Bosch. Het paleiselijke vertrek maakt, met zijn smakelooze meubelen en tapijten en zijn nog goedkooper gordijnen den indruk van een pensionkamer, bewoond door een niet al te zeer met aardsche goederen gezegend student. En de jonge man, die daar in den ouderwetschen clubfauteuil hangt, ziet eruit als de oververmoeide student, die zijn gebrek aan begaafdheid moet aanvullen met een groote dosis ijver. Hij heeft zijn bril afgezet en zijn colbertje uitgetrokken, want het is warm. Door het open venster waait geur van lindenbloesems naar binnen. Aan den zetel bevestigd is een tafeltje, waarop de zwaarlijvige „Atlas der Handelsmarine" rust.

De koningin heeft hem opdracht gegeven dit onderwerp grondig te bestudeeren, nadat gebleken was, dat de jonge man een zeldzaam gebrekkige kennis op dit gebied ten toon spreidde. Ter gelegenheid van een bijeenkomst van de Kamer van Koophandel had Zijne Koninklijke Hoogheid een prachtige rede gehouden en daarin met „vaderlandschen" trots gewezen op de Nederlandsche koopvaardijvloot, die.... na Engeland de grootste ter wereld was, zooals hij zeide! Het algemeene gekuch, dat op deze uitspraak volgde, hield de spreker voor een bewijs van instemming, dat hem tot groote tevredenheid stelde. Pas later hoorde hij van den flater, dien hij geslagen had, en ongelukkigerwijze hoorde ook de Koningin ervan, wat tot gevolg had, dat zij hem den zooeven vermelden atlas ter hand stelde en hem beval zich grondig van alle problemen der koopvaardij op de hoogte te stellen.

Met de studie van dezen atlas was de prins bezig, toen Prinses Juliana liet melden, dat het diner gereed was.

(Wordt vervolgd)

Weigerachtig en onmachtig

DE schuld aan ons volk, die de christelijke kerken van Nederland in deze dagen op zich laden, wordt steeds grooter. Want niet alleen, dat het Episcopaat zich in bisschoppelijke geschriften uitslooft de geloovigen verre te houden van alles wat naar nationaal-socialisme zweemt, niet alleen, dat Roomsche priesters met de meest onzedelijke middelen de aan hun heil toevertrouwde zielen terroriseeren en niet alleen, dat protestantsche en inzonderheid calvinistische preektijgers week na week op de schunnigste wijze hetzen tegen alles wat de nieuwe orde brengt, maar bovendien *weigert de kerk of wel is zij onmachtig het volk, dat zoekt naar een zielenbevredigende oplossing van de vragen van den tijd, tot „steun en sterkte" te zijn*, zooals de vakterm luidt.

Met andere woorden: Niets is de kerk te veel, geen inspanning is haar te zwaar om de zeilen van haar negativisme wind bij te zetten en daardoor de kerkelijk georiënteerde volksgenooten verre te houden van de gezonde, krachtige en positief-gerichte levenswaarden der revolutie — doch tegelijk laat zij alles na om dezen volksgenooten iets positiefs, steun voor het leven, die meer is dan ijl woordenspel en vage toekomstbeloften, te geven.

Wij zijn dan ook van meening, dat de kerk in dezen *zoowel* weigerachtig als onmachtig is, zij het dan het eerste dóór het laatste. Haar onmacht inziende om de aardsche en bovenaardsche beloften, welker vervulling zij den geloovigen voorspiegelt, ooit gestand te doen, volhardt zij in een hardnekkig verzet tegen al het baanbrekende en in een zgn. „gezonde" isolatie. Niemand immers zal nog durven tegenspreken, dat de christelijke kerk er in 2000 jaar niet in geslaagd is het liefdeprogram van haar stichter ook maar voor een fractie te verwezenlijken. De heeren theologen en kerkvorsten weten zelf het beste, hoe hun „religieuze gemeenschap" uitgegroeid is tot een knevelingsinstituut van eenvoudige zielen en een politiek agitatie-organisme zonder weerga. Zij weten drommels goed, dat heel de christelijke kerk van vandaag een aanfluiting is voor de idealen, die zijn stichter wellicht eenmaal hoopte te verwezenlijken, maar die door zijn volgelingen zijn verdraaid en versjacherd en nog heden ten dage duizendvoudig worden verloochend. De christelijke kerk, die de zuivere bron van liefde en gerechtigheid, van kameraadschap en socialisme-van-de-daad en van al datgene, waarnaar eerlijke levens door alle eeuwen heen gehunkerd en gestreefd hebben, zou kunnen zijn, is een stinkend riool van vuile hetze, van haatzaaierij, van verloochening der diepste zedelijke en verkrachting der hoogste geestelijke waarden en — wat ons meer zegt — der *Germaansche* waarden. Het is Juda, de eeuwige jood, wiens rotte geest de christelijke kerken door„licht" en die de prelaten van hoog tot laag naar zijn pijpen laat dansen.

Geen wonder, dat een nationaalsocialist van christelijke origine eenigen tijd geleden schreef: liever in de kroeg dan in zoo'n kerk. De keus is waarlijk niet moeilijk. In de kroeg openbaart zich het leven althans in zijn diepste sentimenten: zonder huichelarij en schijnvroomheid; in de kerk vinden wij dikwijls niet veel anders dan hypocritisme, volksmisleiding en -bedrog, zielenmisbruik, godverloochening en alle ziekten, die het judaïstisch gezwel in het lichaam der menschheid heeft verwekt. Wat de heeren predikanten-in-dienst-van-Juda van deze christelijke kerk gemaakt hebben is zóó iets walgelijks, dat zij voor ons, Germanen, met onze opvattingen over geloof en priesterdom, onaanvaardbaar is. Deze dingen moeten maar eens duidelijk gezegd worden. De christelijke kerk, die zich in dienst van Juda stelt, zal door ons bestreden worden als ieder ander organisme, waar de volksverderfelijke joodsche geest heerscht. De priester, die zich tot spreektrompet van het jodendom verlaagt, is evenzeer onze vijand als iedere andere jodenknecht. En laten de heeren christenen, die deze regels lezen en wier schuldbesef hen wellicht recalcitrant maakt, nu niet met het smoesje van kerkvervolging of iets dergelijks aankomen, want heusch: het is er naar gemaakt! De maat is meer dan vol. Jaren-, eeuwenlang zijn de kerken van Rome en Dordt onmachtig gebleven zich een plaats in het hart van ons volk te veroveren. Nimmer is de kerk hier een volkskerk geweest; nimmer werd de prediker gedragen door de gemeenschap — integendeel, hij werd geschuwd, gemeden en zelfs gehaat en zulks waarlijk niet alleen door atheïsten en marxisten. Het diep-geloovige boerenvolk, dat oogenschijnlijk zoo goed met kerk en priester overweg kan, staat in werkelijkheid vreemd en vijandig tegenover deze instellingen, omdat het instinctief voelt, dat de uiterlijke kenteekenen van wat hem als „geloof" wordt opgedrongen, niet overeenstemmen met zijn innerlijk godsvertrouwen en zijn rassisch godsbewustzijn. Het kerkelijk leven ten plattelande is dan ook — zoo goed als in de steden — traditie en sleur en een groteske voor-den-gek-houderij van eigen ik en anderen. Wanneer thans een omwentelings-beweging in de wereld ontstaat, geboren uit de eeuwige krachten van het Germanendom en diep daarmede verworteld, waardoor zij millioenen uit het hart gegrepen is, en deze beweging blijkt niet alleen de idealen der eerste christenen in haar vaandel te voeren, maar bovendien de eerlijke en zuivere verwezenlijking ervan met kracht ter hand te nemen, zoodat heel de christelijke kerk eenvoudig voor schut staat, dan keert die christelijke kerk niet in tot zichzelf, dan steekt zij niet de hand in eigen boezem, zooals zij volgens haar leer verplicht is te doen, maar zij verheft zich in grenzenloozen hoogmoed en slaat zich op de borst — hoe hol het ook klinken moge. En in het beste geval komt zij in het geweer om.... een nieuwen gezangbundel in te voeren of den liturgischen dienst „populair" te maken of lessen in Kerklatijn te organiseeren! Waarbij de heeren ijveraars voor al deze „vernieuwingen" nog meenen, dat zij een Gode welgevallig werk verrichten óók! En wanneer we bij dit alles den geestelijke, die zich steeds en in de eerste plaats *volkspriester* heeft gevoeld èn betoond en die niet heeft meegedaan aan het listig spel van intriges en schijn-heilige-huisjes-bouwerij, niet vergeten, dan neemt zulks niet weg, dat hij als uitzondering, de norm, die wij schetsten, niet kan wenden. Die norm ligt in het beeld van de christelijke - kerk - van-heden: zielig en lachwekkend, maar beangstigend en gevaarlijk tegelijk, omdat deze kerk de eenvoudigen-van-geest nog steeds gevangen houdt in haar jiddisch-gesponnen netten en hen met valsche beloften paait voor een duistere zaak. Want nu de kerk, die Christus' naam voert en zelfs in dit lotsuur der Germaansche en wereldgeschiedenis weigerachtig en onmachtig blijft een grootsche taak te vervullen, nu mag men niet verwachten, dat zij later in rustiger dagen nog eens zal inzien, wat zij eeuwenlang heeft geignoreerd. Deze „kerk van Christus" zal onkundig blijven van de ware nooden der volkeren — zoolang zij tijd van leven heeft. Gelukkig is er één wet der natuur, die ons meer dan ooit duidelijk is en die zegt dat het gezonde het zieke overwint en uitwerpt. De gezonde krachten in ons volk en in heel het Germanendom zullen korte metten maken met al die instellingen, die synagogen-naar-den-geest zijn en met al die heeren, die rabbijnen moesten heeten in stede van Nederlandsch, d. i. Germaansch priester. Zoo er zijn, die tot inkeer willen komen, dan hebben zij nog een kans. Zoo zij weigerachtig en onmachtig blijken, dan is hun vonnis geveld.

DE STEM DER PERS.

BIJLTJESDAG:

Niets nieuws onder de zon

Israël vierde het Purim- of Bevrijdingsfeest. Wij noemen het met den eenigen naam, die er bij past: Het Bloedfeest.

Inderdaad: Purim (Poerim) is een Bloedfeest.

Herinneren wij ons even de feiten, waaraan deze dag der joodsche natie zijn ontstaan te danken heeft.

Zooals wij het op school leerden, had de jodengod, de bloeddorstige Heer Jahwe, aan zijn uitverkoren Volk het Beloofde Land als geschenk toegewezen. Zoo, tenminste, hadden de joodsche kopstukken het aan het volk wijsgemaakt. „Heerschen zult gij, Israël, over alle volkeren der aarde." Klonk zoo niet Jahwe's belofte?

Wat er ook van zij, buiten het Land van Belofte kwamen de joden ook als immigranten in het rijk van den koning der Perzen.

Daar gedroegen zij zich net gelijk hun nakomelingen zich hier gedroegen en.... gedragen. Zij lieten het werken aan anderen over, en vergenoegden zich met te teren op den arbeid en het zweet der ingeborenen.

Spekulatie, bedrog, roof en woeker verrijkten de joden in korten tijd dermate, dat zij stilaan de sleutelposities van den Staat in handen kregen en het Volk onderdrukten.

Na eenigen tijd kregen de Perzen er echter meer dan genoeg van, en onder leiding van Haman — een volksgezind minister — ontstond er een anti-joodsche volksbeweging, die vast besloten was de macht der joden voorgoed te breken.

Haman stelde een jodenverordening op waardoor alle joden over de grens werden gezet.

Dit nieuws kwam Mardochaï, de Voorzitter der joodsche Kerkgemeente, te weten en hij besloot Haman's plannen te dwarsboomen.

Hij slaagde erin zijn nichtje Esther ertoe over te halen, dat zij haar jeugdig lijf aan den Perzenkoning „verkocht", ten einde hem voor de plannen van haar Mardochaï te winnen.

Zij speelde haar verleidsterrol zóó goed, dat zij in korten tijd koningin werd.

Toen brak het joodsche onweer over Perzië los.

Haman werd op bevel van den koning — lees: hoer Esther — met zijn tien zonen opgehangen en den nacht daarop vermoordden de joden 75.000 Perzen.

Dezen massa-moord dit bloedbad, noemen de joden hun Purim, d.i. bevrijdingsfeest. Het is een Bloedfeest.

Volksgenoot, gij moet u eens goed indenken, wat zulks zeggen wil, dat het afslachten van 75.000 mannen — die hun eigen volkswelzijn wilden vrijwaren — als een **nationalen feestdag** kan herdacht worden!

Dit alleen bewijst, dat de jood al even bloeddorstig is als de God, dien hij zich maakte.

Wij moeten er eens over nadenken, hoe het mogelijk is, dat de joden in 1942 onder luid geschreeuw en gejubel dit Bloedfeest durven hervieren en dat een rabbi te dier gelegenheid zeggen durft: „Het geloof in het Purimfeest is voor ons, joden van 1942, een wegwijzer naar de **komende** vrijheid."

Weet gij, wat zulks beteekent?

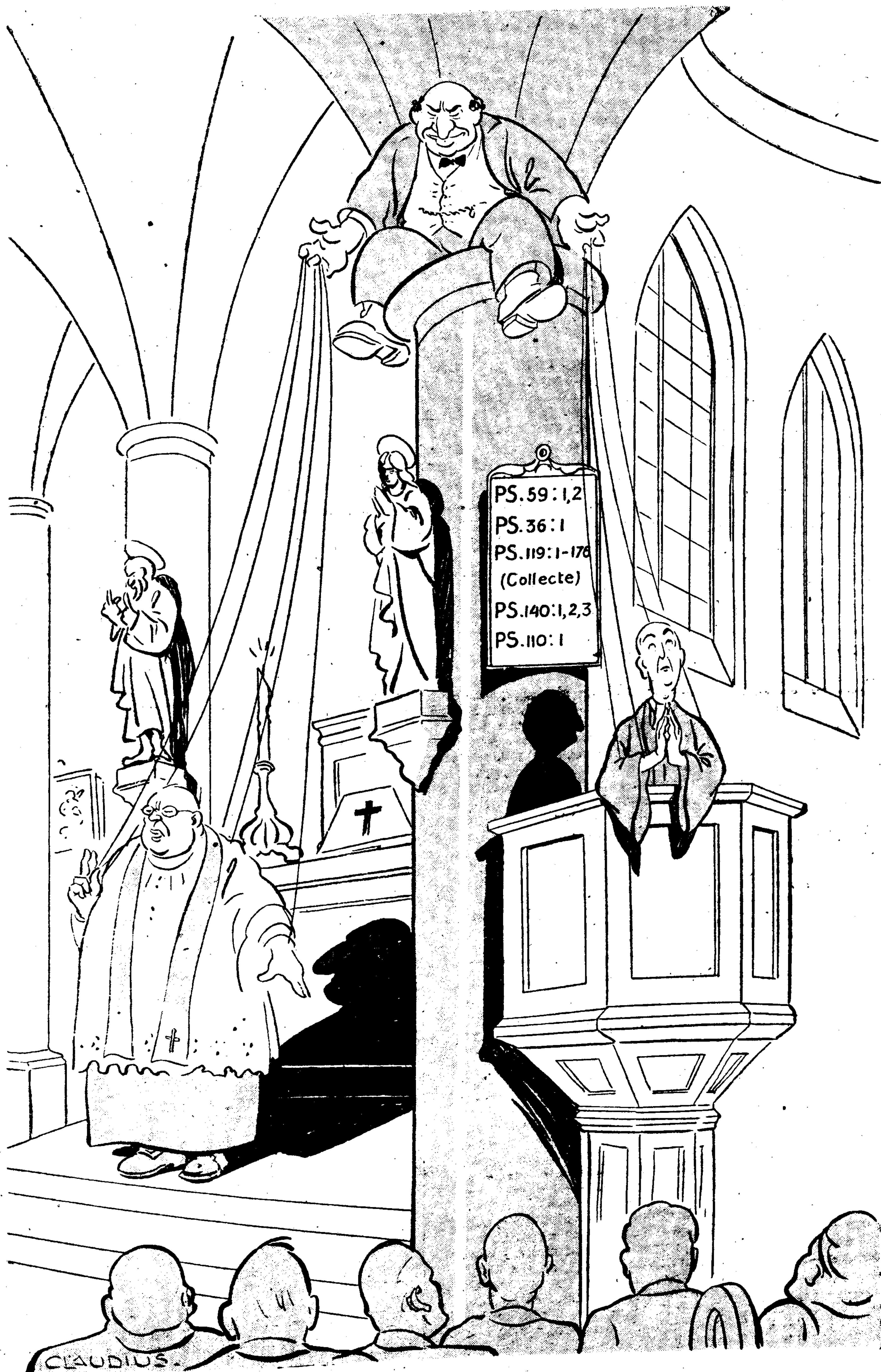
Dat wil met andere woorden zeggen, dat de joden er zich nu reeds in verheugen, dat het hun, eerlang, dank zij het bolsjewisme en de hulp van het joodsch-plutokratische Engeland, zal vergund worden overal in Europa Purimfeesten, d.i. bloedbaden in te richten, waarbij vergeleken het Purim van weleer slechts kinderspel zou kunnen genoemd worden.

Dat droomen de joden. Dit is hun „plan".

Maar, bij God, deze droom zal niet verwezenlijkt worden. Daarvoor staan onze eigen vlaamsche jongens, staat de duitsche Weermacht, staat de Führer, Adolf Hitler, borg. De laatste jood zal over onze grenzen gejaagd worden. Dit zal dan voor ons — zonder bloed vergieten — het echte bevrijdingsfeest worden. De bevrijding van eigen Volk en Bodem.

(„Volksche Aanval", Brussel)

In dienst van Juda...

of in dienst van het volk?

BINNENLAND.

Sai vis Tranquillus in undis

Op bezoek bij een groot vaderlander

SPECIAAL „TELEFOON"-INTERVIEW MET NATHAN LEVIE AANDAGT

Het is bekend, dat velen van onze landgenooten het in deze tijden bijzonder moeilijk hebben. Vervolgd omwille van hun geloof vinden zij nog nauwelijks een plek, waar zij hun moede hoofd kunnen neerleggen. Wij hebben gemeend onze lezers niet onkundig te mogen laten van het leed, dat hier geleden wordt, maar dat tegelijk met heldenmoed gedrágen wordt: met den heldenmoed van onze baardige voorvaderen uit het Oude Testament!

Teneinde een duidelijken kijk te geven op het leven van deze landgenooten hebben wij een bezoek gebracht aan een onzer prominentste vaderlanders, den bekenden industrieel Nathan Levie Aandagt, die ons ontving in zijn smaakvol ingerichte privé-woning aan den Wassenaarscheweg. Aan de wanden prijkten groote portretten van de Koninklijke Familie, afgewisseld door eenige smakelijke naaktschilderijen en een keur van Oostersche tapijten.

„Gaat u zitten," zei de beminnelijke heer Aandagt: „Ik ben één en al aandacht."

Wij lachten hartelijk om dit grappige gezegde van een groot man en voelden, dat het ijs reeds gebroken was, voor zoover er tenminste nog ijs bestaat tusschen de groep landgenooten, waarvan de Heer Aandagt deel uitmaakt en alle vrijheidslievende vaderlanders.

„Meneer Aandagt," zoo begonnen wij, „zoudt u onzen lezers niet eens willen vertellen, hoe u erin slaagt malgré tout het hoofd — wij mogen wel zeggen: het karakteristieke hoofd — boven water te houden?"

„Ach," antwoordde de Heer A. en presenteerde ons een Henri Clay, terwijl mevrouw Aandagt een geurig kopje ouderwetsche thee schonk, „we hebben zoo het een en ander opgeslagen. Zullen wij van honger sterven? Nee toch."

„Pardon," zeiden wij, „zoo bedoelden wij het niet precies. Wij meenden meer speciaal uw geestelijke nooden. Hoe slaagt u erin, ondanks de beperking van uw vrijheid van spreken en handelen, uw goed humeur te bewaren?"

„Bij m'n gezond," repliceerde de Heer Aandagt, en wij speurden in zijn patois, dat ondanks zijn progress in life onze groote captain of industry toch nog steeds zeer dicht bij den man in the street staat: „Bij m'n gezond; na dezen tijd een andere. Waarom zal ik treuren? Ik doe m'n zaken. Precies als vroeger! Op tijd 'n stroomannetje genomen. Wordt goedgemaakt door de reuze-winsten. Op den voorgrond treden doe ik niet. Aan mijn lijf geen kapsones."

„Hoe besteedt u nu uw dag?" vroegen wij. „Er is toch zooveel, dat u zich moet ontzeggen?"

„Nah," antwoordde de heer Aandagt en mevrouw wiel haar man uit volle borst bij, „thuis hebben we ons natje en droogje gelukkig. Op dat punt hoeven we ons geen zorgen te maken. En verder: 's Morgens ga ik op kantoor de post eens doorkijken; dan weet ik tenminste wat er in de zaak omgaat, zoodat ik er niet vreemd tegenover sta, als ik over een maandje weer in mijn volle functie terugkom. Tegelijk neem ik wat geld op en dan ga ik met Sara — mijn vrouw — winkelen, per koets of per tram. We koopen natuurlijk bij ariërs, want daardoor hopen zich in de joodsche wijk de voorraden op, wat nooit kwaad kan. Of wel we gaan een wandeling maken. Ook zijn we een paar maal naar de bollen geweest. 's Middags gaan we per trein naar een andere plaats om de familie te bezoeken of om te winkelen. 's Avonds hebben we bridge-avondjes of kleine huisfeestjes met Engelsche grammofoonplaten en zoo. U ziet: we hebben nog niet te klagen."

„Ach," zeiden wij, diep geroerd over zooveel zielskracht om staande te blijven in het leven, „hoe moedig draagt u alle beproevingen, meneer Aandagt en u ook, mevrouw. Moge u velen Nederlanders tot voorbeeld zijn. En moge de tijd spoedig aanbreken, dat u weer volop kunt genieten van het leven."

REDACTIE

Hoofdredacteur: Gerrit Stroopop, Leuterkerke; plaatsvervanger van den hoofdredacteur: Eli Krantenman; adviseerend hoofdredacteur: Sam Onderwijzer; secretaris van den hoofdredacteur: Maup Pennevoerder; adjudant van den hoofdredacteur: Julius Korporaal; chef van dienst: Harry Ossedrijver; eerste redacteur buitenland: Joseph Lopes de Vnos; tweede redacteur buitenland: Moos van Praag; eerste redacteur binnenland: Lou Waterman; tweede redacteur binnenland: Piet Jansen; eerste redacteur kunst: Sal Voorzanger; tweede redacteur kunst: Moritz Ballegooier; eerste redacteur financiën: Aron Goudeke ting; tweede redacteur financiën: Marcus Schijvendraaier; eerste redacteur geestelijk leven: Rabbi Mozes Hangjas; tweede redacteur geestelijk leven: Ds. K. W. A. K. Zalvertroost; eerste redacteur sport: Izaak Wegloop; tweede redacteur sport: David Knokker; eerste redacteur agrarisch leven: Benjamin Uienkruier; tweede redacteur agrarisch leven Levie Augurkiesman; eerste redactrice vrouwenrubriek: Sara Soep; tweede redactrice vrouwenrubriek: Rachel Vetklep; eerste redacteur ontspanningsrubriek: Ies Azijnman; tweede redacteur ontspanningsrubriek: Nathan Poepjes; fotoredacteur: Jacob Blitz; verantwoordelijk voor de advertenties: Zacharias Gulden

GROOTE PRIJSVRAAG

„WIE VOLGT na Nederlandsch-Indië?"

Overal in stad en land straalt ons deze vraag van aanplakzuilen, muren en schuttingen tegemoet. Wie zal, na Nederlandsch-Indië, door het onvolprezen Albion, dat zich zonder acht te slaan op de gevaren, die het zelf bedreigen, inzet voor alle overweldigde naties ter wereld, worden bijgestaan? Wie volgt in de rij der Britsche hulpverleening? Het is deze vraag, waarop wij nauwelijks het antwoord kunnen afwachten, die wij onzen lezers voorleggen. Oplossingen moeten vóór of op Maandag 2 Juni in het bezit zijn van de redactie der Telefoon, Prinsengracht 346, Amsterdam. Alleen inzendingen, waarbij een bedrag van minstens één gulden voor het strijdfonds van „De Telefoon" is ingesloten, worden beoordeeld. De beoordeelde inzendingen worden terzijde gelegd, totdat Groot-Brittannië zelve het antwoord bekend zal maken. Alsdan zal de eerste en eenige prijs, bestaande uit een origineele Engelsche sigaret, aan dengene worden uitgereikt, die de ontknooping heeft voorzien of zoo dicht mogelijk benaderd. Bij meerdere goede inzendingen wordt de hoofdprijs in ten hoogste vier peukjes verdeeld. Het lot zal dan beslissen. De winnaar(s) zal (zullen) zijn (hun) prijs (prijzen) oprooken in een feestelijke bijeenkomst ten bureele van „De Telefoon" in aanwezigheid van de geheele redactie. Ds. Zalvertroost zal de feestrede houden en de verdiensten van de(n) prijswinnaar(s) in het eeuwige licht stellen. De heer Levie Augurkiesman en Mevr. Sara Soep-Balletjes zullen voor den inwendigen mensch zorgen. Kortom, een dag van vreugde en gepast jolijt. Laat u niet weerhouden, uw politieken speurzin te beproeven en vergeet niet den gulden in te sluiten. Aan den slag!

HET MEEST GEPREZEN GROOTE
Uitgever: A. B. C. KOLDERT: Hoofdr

ENGELSCH

Succesvo
te land, ter

Den vijand ver

LONDEN, 22 Mei (Reuter) — De
ste Lord der Admiraliteit, de Opp
hebber van H. M.'s Navy, de Opp
hebber van de Home Defense, de
bevelhebber der Vereenigde Ex
korpsen Ltd., de Opperbevelheb
R.A.F., de Minister-President en
nister van Oorlog maken, na ge
lijken krijgsraad, bekend:

De hardnekkige strijd van
troepen in alle deelen der we
met nieuwe succesvolle terug
ten voortgezet. Onze strijdkra
op het Westelijk halfrond re
den in luttele dagen tijds naa
Oostelijk halfrond, terwijl de
sche verdediging van het Oos
halfrond zich in den kortst mog
ken tijd zonder eenig verlies op
Westelijk halfrond terugtrok.

Waargenomen werd, dat
vijand, overal waar onze dap
troepen verdwenen, enorme ve
zen werden toegebracht. Om be
pelijke strategische redenen ku
deze verliezen niet bekendgem
worden.

De bevolking der bevrijde half
ronden gaf door spontane mass
betoogingen uitdrukking aan hu
vreugde over de bevrijding van he
juk der onderdrukkers.

De stellingen, die onze troe
thans hebben ingenomen, zullen
toe leiden, dat wij met nog gro
succes dan tot dusver den strijd v
de bevrijding van de heele wer
kunnen voeren. Wij gedenken da
bij in diepe erkentelijkheid onze d
pere bolsjewistische bondgenoote
die zoo wreed worden mishande
door het nazibeest. Ook hun bevr
ding is nog slechts een kwestie v
enkele terugtochten.

Uit het dagboek van David Cohen

2)

Af en toe zal ik mijn dagboek onderbreken om eenige beschouwingen, ophelderingen en nadere verklaringen te geven. Ook de eerste bladzijden van mijn dagboek heb ik heelemaal aangevuld om een getrouw beeld te geven van mij op 14-jarigen leeftijd. Maar dan zal ik mijn dagboek eerlijk laten spreken, zooals ik het toen beschreven heb. De eerstvolgende pagina's bevatten dus nog veel toevoegingen, die ik er nu pas bijgedaan heb vanwege de volledigheid.

17 Mei 1897.

Ik wil rijk worden! Die woorden herhaal ik maar steeds tot mij zelf. Vandaag ben ik 14 jaar geworden. Ik sta alleen op de wereld. Ik ben weggeloopen van huis, omdat ik al mijn verdiensten af moest geven. Ik was de oudste van zes kinderen. Toen ik van school ging, deed mijn vader mij in de leer bij een bakker. Ik kreeg twee kwartjes in de week. Het deed mij pijn die steeds weer af te moeten geven. Ik schreef dus een briefje aan mijn ouders, dat ik de wereld inging om rijk te worden. Mijn stamkapitaal bestaat uit 5 losse centen. Als ik weer jarig ben, moet ik 50 gulden bezitten. En dan moet mijn kapitaal zich ieder jaar verdubbelen. Op mijn 21ste jaar moet ik dus 3200 gulden hebben en als ik 30 ben, moet ik millionnair zijn. Er mag geen dag voorbijgaan, dat ik niets verdien. Een dag, dat ik niets verdien, moet ik onherroepelijk als verloren beschouwen. Dit is mijn vast voornemen.

18 Mei.

Gisterenavond had ik mijn kapitaal reeds verdubbeld en vandaag heb ik het vertiendubbeld, zoodat ik nu een gulden bezit en nog geen cent uit heb hoeven geven voor eten of slapen. Gisterenmiddag zag ik op den Dam een bloemenmeisje, dat bosjes viooltjes verkocht voor 5 cent per stuk. Ik bleef dien handel een tijdje af staan kijken. Het waren bijna allemaal heeren, die zoo'n bosje kochten en het meisje dan over de wang aaiden. Ze zal ongeveer van mijn leeftijd geweest zijn. Ze zag er werkelijk aardig uit. Ik kreeg plotseling een idee. Ik stapte op het meisje toe en zocht het dikste bosje viooltjes uit voor 5 cent. In een portiekje wikkelde ik het stroobandje voorzichtig los en maakte twee bosjes van dit eene. Ik bood nu die bosjes ieder voor 5 cent te koop aan. Maar de heeren duwden mij opzij. Ik keek eens naar het meisje en waarachtig, dezelfde heeren, die mijn bosje geweigerd hadden, kochten ze wel van het meisje. Zouden ze er erg in gehad hebben, dat mijn bosjes dunner waren? Maar dat kon haast niet. Ik had de bloemen heel los naast elkaar gezet, zoodat ze precies geleken op de bosjes van het meisje. Plotseling kwamen twee oudere dames op mij af.

„Och, kijk eens wat een aardige, zwarte krullebol!" zei de een. Ik hield hun mijn bosjes voor.

„De laatste bosjes, dames! Vijf cent per stuk!"

En waarlijk, ze namen elk een bosje en streken mij over mijn haren. Ik had nu een dubbeltje en liep haastig naar het bloemenmeisje om nu twee bosjes van haar te koopen en er dan vier of misschien vijf van te maken. Maar zij had alles gezien van mijn handel. Zij begon te schelden en joeg mij weg. Ze was heelemaal niet lief meer. Het was te laat om een nieuw handeltje te beginnen en ik moest eten en onderdak zien te krijgen. Eten ging gemakkelijk genoeg. Ik wist, dat je bij roomsche zusters altijd iets te eten kreeg, vooral als je vroom deed. Ik belde bij een zusterhuis aan en vroeg nederig om een beetje eten, daar ik den heelen dag nog niets had gehad en moeder ziek was en vader eergisteren was gestorven.

...ICHT

...ochten
...de lucht.
...toegebracht!

...alifax voor de radio.

...benoemde eere-president van
...tische Liga voor Bijbelvor-
... Halifax, zal hedenavond
... houden voor de radio over
...rp „Bijbelopgravingen in de
... — Stalins moedig initiatief."

...CH WEERMACHTSBERICHT

... onzen eorrespondent)
..., 22 Mei (Eigen tel.) — Het
...eermachtsbericht van heden
... nieuws. In het Kanaal vond
... plaats tusschen Duitsche en
... marine-eenheden. Naar de
... beweren, verloren zij slechts
... Verscheidene Britsche schepen
... zinken zijn gebracht, doch
... staat niets vast. In Rusland
... vorderingen zijn gemaakt.
... Russische zijde wordt hierom-
... vermeld.

...auselijk jubileum

...STAD, 21 Mei (Reuter) —
... volgens hetwelk naast Hit-
... Emanuel, Mussolini, Pétain en
... Roosevelt den Paus zou heb-
...wenscht met zijn bisschop-
...leum, wordt in kringen rond
... Stoel met hardnekkigheid
... Echter spreekt men het tegen,
...elts' gelukwenschtelegram zou
..."Wij, Roosevelt I, Keizer van
...rika, strijder voor de vrijheid
... rassen, inzonderheid van het
..." Men noemt dit bericht een
... loodsche propaganda-truc, die
... om onrust onder boven-
... stoel te verwekken.

BUITENLAND.

DE STEMMING IN ENGELAND

Het Engelsche volk staat als één man geschaard rond zijn Leider Winston Churchill!

Een onwrikbare wil bezielt de geheele natie!

„GOD SAVE OUR GLORIOUS KING", ZOO IS DE BEDE VAN IEDEREN VRIJHEIDSLIEVENDEN BRIT....

(Van onzen specialen verslaggever Bram Loopuit)

ERGENS IN ENGELAND — „Ach meneer," zei het oude moedertje tegen me, terwijl ze een traan wegpinkte uit haar lieve gerimpelde oogen in de kleine cottage in Lancashire „ach meneer, wij zijn toch zóó gelukkig, dat wij mogen strijden voor de Vrijheid van het Empire en al die andere dingen, waarover onze goede mr. Churchill en onze dappere Lord Halifax altijd spreken. Gelooft u mij: als ik geen vrouw was en ik was niet 93 jaar en ik moest niet voor de geit en de kippen zorgen en de melkboer zou niet 's morgens om 6 uur op de stoep staan en ik kon schieten, dan nam ik ook dienst."

Zie, waarde lezers, dat is de stemming, die in Engeland heerscht, een stemming van strijdvaardigheid, van ijzeren vastberadenheid en onwrikbaar geloof in de bezielende leiding van den populairen minister-president en zijn medewerkers. Dit is een stemming, die bergen doet verzetten en de heuvelen heilig recht. In deze stemming zal het Britsche volk de overwinning bevechten, al zou het zijn eigen zonen daarvoor moeten offeren. „God behoede onzen glorierijken koning" is de innige bede, die uit de harten van duizenden opgalmt bij iederen nieuwen succesvollen terugtocht!

VERSLECHTERT DE STEMMING IN IN DUITSCHLAND?

MERKWAARDIGE UITLATING VAN EEN VOORAANSTAAND PERSOON

WAAR BLEVEN DE NIEUWE WAPENEN?

(Van onzen reizenden redacteur)

Het was niet badend in vreugde, dat wij het Duitsche volk op onze laatste reis door het Derde Rijk aantroffen. Integendeel, wij konden met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid vaststellen, dat de stemming in Duitschland veel te wenschen overlaat. Niet slechts het volk voelt den druk van den oorlog, maar ook de betere kringen lijden eronder. Een vooraanstaand industrieel, die in zijn jeugd nimmer van sympathie voor de nazi-partij heeft doen blijken, verklaarde ons: „Ik vervaardig in mijn fabriek wapenen van geheel nieuwe constructie. Duizenden waren er gereed, maar ze zijn allen door de weermacht in beslag genomen. Waar moet dat heen? Het baart mij zorg." Deze woorden van een prominent man geven in korte trekken de stemming van onrust weer, die onder het Duitsche volk heerscht.

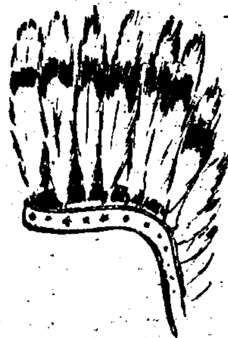
(Nadruk verboden)

Voor de vrouw

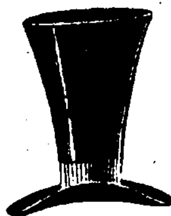
door

Sara Soep-Balletjes

Meer dan ooit, dames, gaan in dezen tijd, nu wij ervan verstoken zijn, onze gedachten uit naar de prachtige creaties van Londen, Parijs en New-York.

Dank zij den specialen relaties waarover „De Telefoon" beschikt, zijn we in staat u de nieuwste producten van onze bevriende modecentra te toonen. Nevenstaande kunstzinnige schepping werd in Parijs uitgebracht. (Het is een hoed.) Zij toont ons met welke rasse schreden Parijs op weg is den oervorm van den hoed te benaderen en daarbij dus terug te keeren tot de eeuwenoude waarden der menschelijke cultuur. — Daaronder zien we een creatie van een der eerste Britsche modehuizen. Er blijkt uit, hoe zeer men er bij onze Engelsche vrienden naar streeft het hoogste te bereiken. Alles is hier a.h.w. omhoog gericht: symbool van den eeuwigen drang der menschheid naar de hoogere dingen des levens.

Voorwaar, een hoed met religieuze motieven! Tenslotte, een aardig hoedje uit New York, gebaseerd op het hoogste symbool der Amerikaansche natie: den hoed van Uncle Sam. Dames, ook in ons vaderland moeten deze snoezige modelletjes spoedig ingang vinden, opdat wij onze christelijke cultuur en democratische beschaving weer indachtig worden. Aan u de daad!

INGEBONDEN STUKKEN

Extra-rantsoenen voor kerkgangers?

M. de R. — Naar aanleiding van den oproep van ds. K. W. A. K. Zalvertroost in uw vorig nummer heb ik mij Zondag j.l. eens ter kerke begeven, iets wat ik anders nooit doe. Nu viel het mij op, dat verscheidene personen tijdens den dienst zaten te slapen, wat ongetwijfeld verband houdt met de voedselschaarschte, want het is mij vroeger nooit opgevallen. Is daar nu niets tegen te doen? Zou het geen aanbeveling verdienen, kerkgangers extra-rantsoenen voor zwaren arbeid te verstrekken? Ik vind het een sneu geval.

Met dank voor de plaatsruimte:
Uw abonné BABBELTJES

Een comité gevormd

M. de R. — Hoe moeilijk hebben onze vogels het in dezen tijd! Nauwelijks zijn zij des morgens opgestaan, of zij moeten reeds voor het dagelijksch brood zorgen, dat schaarscher is dan ooit. Nu heeft zich een comité gevormd, dat zich tot taak stelt, zonder onderscheid van ras of geloof, behoeftige en noodlijdende vogels te spijzigen. Het benoodigde voedsel zal worden gekocht in den zwarten handel, maar doorvoor is geld noodig, veel geld zelfs. Wie helpt ons een handje? Stort uw bijdrage op giro 322600 met vermelding: „Voor behoeftige vogels". De menschheid zal u dankbaar zijn!

HET COMITE

Verkeerd gezien

M. de R. — Dezer dagen hoorde ik iemand op straat roepen „Rotmof". Ik keur dit ten strengste af. Wat moeten de Duitschers wel niet van ons denken? Hopenlijk wilt u hier uw aandacht eens aan schenken.

(Hoewel het wellicht niet aanbevelenswaard is op straat het bedoelde woord te luid te roepen, bedenke de geachte inzender toch, dat wij een in vrijheid opgevoed volk zijn, zoodat wij onze meening niet onder stoelen of tafels schuiven. — Red.)

...Och stakkertje, kom binnen!"
...Ze nam me mee naar een klein kamertje en daar stopte ze mij van ... toe. Op de gang zei ze tot een andere zuster:
„Als je zulke kinderen helpt, heb je er veel verdiensten van."
Ik hoorde dat en knoopte dat in mijn ooren. Ik nam toen het edel... besluit om in de toekomst zulke menschen heel veel ver...en te laten vergaren. Toen ze weer terugkwam, vroeg ik heel ...eesd, of ik niet iets mee mocht nemen voor mijn zieke moeder. ...maakte toen een pakje klaar, waar ik zeker een paar dagen van ...leven. Ik bedankte haar heel beleefd en ze zei, dat ik gerust nog ...s terug mocht komen.
Toen ik door een steegje liep, zag ik een soort handkarren-kerkhof ...een binnenplaatsje. Stukken zeil en een hoop zakken lagen in een ...k. Het was een wagenmakers-werkplaats. Ik wikkelde me in een ...r zakken en ging op een kar liggen en dekte me met een zeil toe. ...besloot, hier mijn vast nachtverblijf te houden, zoolang het nog ...er was.

...Mei.

Vanmorgen was ik er vroeg uit. Ik moest nadenken om een nieuw ...deltje op te zetten. Van jongsaf aan heb ik steeds de vuilnisbakken ...specteerd, zoowel van de armen als van de rijken. Het gebeurt ... al eens, dat er dingen per ongeluk ingegooid worden. Zoo vond ...vroeger eens een vol doosje lucifers. Sindsdien voel ik ieder doosje ...ik aantref, of het werkelijk leeg is.
Ook dezen morgen had ik geluk. Ik vond een volle doos schoen...eer tusschen verschillende doosjes van dezelfde soort. Ik onder...cht nu nog andere vuilnisbakken en het gelukte mij acht andere ...doosjes bij elkaar te krijgen. Ik maakte de doosjes van buiten ...ed schoon, vulde ze met klei en smeerde er een dun laagje schoensmeer overheen. Ik ging toen de huizen langs en bood mijn doosjes voor twee en halven cent te koop aan.

's Middags was ik alles kwijt en bedroeg mijn kapitaal reeds 32½ cent. Ik at weer in een klooster en kreeg ook wat mee voor mijn zieken vader. Ik houd er niet van om steeds dezelfde leugen te vertellen.

Nu moest ik weer een nieuw handeltje beginnen. Het bloemenmeisje van gisteren zweefde mij nog steeds voor den geest. Ik ging weer naar den Dam. Toen zij mij aan zag komen, probeerde zij lief te lachen.

„Je kan gerust nu een paar bosjes van mij koopen, hoor!"

Haar mandje was nog vol en dat vond ik wel een beetje vreemd.

„Je handel schijnt niet al te goed te gaan," vond ik.

Ze kreeg tranen in de oogen.

„Neen, ik heb nog bijna niets verkocht."

„Waar ligt dat dan aan?"

„Ik kan vandaag niet vriendelijk zijn. Ik heb vreeselijke kiespijn."

Ik keek haar eens goed aan. Ja, haar eene wang was heelemaal opgezet en ze zag erg bleek. Ze begon te smeeken:

„Toe, koop jij nu een paar bosjes van me, dan kan ik tenminste vannacht mijn logies betalen."

Ze hield me bij den knoop van mijn jas vast.

Mijn gedachten werkten bliksemsnel.

„Ik zal er vijftien nemen voor twee cent per stuk."

Ze werd woedend en begon te schelden van rotjoch en vuilen jood.

Maar ik bleef kalm.

„Luister nu eens hier, meisje, jij verkoopt ze toch niet en vanavond moet je ze weggooien. Dat logies van je zal hoogstens een kwartje kosten. Dan is het toch veel beter, dat je er nog dertig cent voor krijgt?"

„En voor hoeveel verkoop jij ze dan?"

(Wordt vervolgd)

DE KAUKASUS
IN HET BRANDPUNT DER BELANGSTELLING

De WINTER is ten einde. Ook de Russische winter. De winter, waarin Stalin zijn laatste troeven verspeelde en waarop de Geallieerden al hun hoop, dezen oorlog tenslotte toch nog met een overwinning te beëindigen, hadden gesteld. Hoewel de dooiperiode, die groote deelen van Rusland bedekt met een dikke laag taaie, slijmerige modder, waarin voertuigen en kanonnen tot over de assen verzinken, nog niet voorbij is, heeft de Duitsche legerleiding, zoodra de klimatologische omstandigheden dit haar maar even mogelijk maakten, niet geaarzeld om metterdaad te bewijzen, dat de aanvalskracht harer troepen, alle doorstane ellende ten spijt, ongebroken bleef. Op 8 Mei werd een offensieve operatie, waaraan zoowel Duitsche als Roemeensche eenheden deelnamen, ingezet op het Krimschiereiland. Hoewel de bolsjewisten van de betrekkelijke rustperiode in de achter ons liggende maanden gebruik hadden gemaakt om zich in uiterst sterke stellingen te verschansen, gelukte het hun niet zich te handhaven. Onder groote verliezen aan manschappen en materiaal werden zij teruggeslagen en reeds op 16 Mei, nauwelijks een week later, werd de stad Kertsj, welke bij het invallen van den winter door de Duitsche troepen was ontruimd, opnieuw bezet.

Hoewel het voorbarig zou zijn reeds uit deze gevechten gevolgtrekkingen ten aanzien van de doelstellingen van den Duitschen generalen staf te maken — van militaire zijde werd immers reeds herhaaldelijk te verstaan gegeven, dat de — harde — klappen wel eens daar zouden kunnen neerkomen, waar zij het allerminst verwacht worden — komt door dezen Duitsch-Roemeenschen opmarsch het Kaukasusgebied de aandacht voor zich opeischen.

In de „Wacht im Südosten", een Duitsch soldatenblad, heeft Freiherr Von Papen, de Duitsche ambassadeur in Turkije, wiens bekwaamheden blijkens een gelukkig mislukten aanslag ook door de tegenstanders in het juiste licht gesteld werden, eenige mededeelingen gedaan omtrent de opvattingen, welke op het oogenblik in Turkije bestaan. Na erop te hebben gewezen, dat het Britsch-Turksche bondgenootschap door het laatste land slechts met defensieve, de eigen veiligheid verhoogende bedoelingen werd afgesloten, stelt Von Papen de vraag uit welke richting thans voor Turkije wel de grootste gevaren komen en hij antwoordt daarop: „Sedert eeuwen zijn de aspiraties bekend, die in Rusland streefden naar een toegang tot de warme wateren. Deze oogmerken, die voortvloeiden uit de aardrijkskundige gesteldheid van Rusland, zijn steeds dezelfde gebleven."

TUSSCHEN de Sovjet-Unie en de „warme wateren" ligt o.a. Turkije. Westelijk bezit het de Dardanellen, welke den toegang tot de Middellandsche Zee beheerschen, in het Oosten vormt het een ernstige belemmering en een gevaarlijke flankdreiging voor alle Russische plannen, welke uitgaan naar de Perzische Golf, den toegangsweg tot den Indischen Oceaan. De Russische pogingen om zich met geweld van de Dardanellen meester te maken (de laatste werd nog ondernomen tijdens den eersten wereldoorlog) zijn steeds mislukt. Evenmin gelukte het om langs andere wegen Turkije te bewegen zijn souvereiniteit in deze gebieden ten gunste van Rusland te wijzigen.

In het tweede gebied gelukte het Rusland omstreeks 1860, nadat tientallen van jaren bloedige gevechten tegen de aldaar levende stammen geleverd waren, het Kaukasusgebied aan het rijk toe te voegen. Hun aanvoerder, Schamil, werd naar het verre Arabië gedeporteerd en ruim een millioen Tskerkessen, de gevaarlijkste tegenstanders, met geweld verspreid over het groote Russische land. Toen in 1917 het oude Rusland ineenstortte, trachtten de nog steeds naar het herwinnen hunner onafhankelijkheid strevende Kaukasische volken van de toen oogenschijnlijk gereed liggende gelegenheid gebruik te maken. Zij hadden daartoe reeds geruimen tijd geheime betrekkingen onderhouden met de Russische revolutionnaire kringen. De oprichting van de onafhankelijke Noord- en Transkaukasische republieken volgde. Doch helaas werden de rijke bodemschatten, voornamelijk petroleum, waarvan de beteekenis in den loop der jaren steeds grooter geworden was, den bewoners van het land noodlottig. Want nadat de Engelschen erin geslaagd waren zich ten koste van Turkije in Mosoel te nestelen, ging hun verlangen verder uit naar het Bakoesche petroleumgebied. Daartoe beloofden zij den Kaukasiërs de erkenning van hun onafhankelijkheid, onder voorwaarde, dat dezen zich losmaakten van Duitschland en Turkije, waarbij zij tijdens den wereldoorlog steun tegen den ouden Russischen vijand gezocht hadden. En wellicht zou het Engeland inderdaad gelukt zijn ook deze plannen te volvoeren, waarbij natuurlijk van de Kaukasische onafhankelijkheid niets terecht gekomen zou zijn, wanneer niet Moestafa Kemal Pasja, die tenslotte liever de Russen, waarin hij tenminste voorloopig, belast als zij waren met hun binnenlandsche problemen, geen gevaarlijke buren zag, dan de Engelschen in Bakoe zag zitten, een spaak in het wiel gestoken had. Op het laatste oogenblik moesten de Britten, die reeds vele voorbereidende maatregelen tot een bezetting hadden getroffen, aftrekken.

De toen weer vrij spel hebbende bolsjewisten slaagden er in de „opstandige" Kaukasiërs te overwinnen, al duurde het nog tot 1922, dat de opstandige bewegingen tegen de machthebbers van het Kremlin bleven voortduren. Tenslotte echter werden alle pogingen in bloed gesmoord en werden de vrijheidslievende Kaukasiërs het slachtoffer van de luimen der Moskousche heeren, die de erfenis der Tsaristische buitenlandsche politiek hadden aanvaard.

DE DUITSCHE opmarsch in de Sovjet-Unie bracht een nieuw aspect naar voren. Rusland en Engeland waren bondgenooten geworden. Iran werd het eerste slachtoffer van deze nieuwe vriendschap. Want terwijl de Engelschen onder het voorwendsel, dat het handjevol in het land aanwezige Duitschers te veel politieke vrijheid genoten, in Augustus 1941 Iran vanuit het Zuiden en Westen, na een korten tegenstand te hebben gebroken, binnenvielen en bezetten, trokken de bolsjewisten vanuit het Noorden binnen.

Besloten de Engelschen tot dit optreden omdat zij tusschen de troepen van generaal Rommel aan den eenen kant en den dreigenden oorlog met Japan aan den anderen kant hun positie in voor-Azië zooveel mogelijk zochten te verstevigen, de Sovjets gingen er in de eerste plaats toe over omdat zij, hunkerend als zij uitzagen naar de leveringen van oorlogsmateriaal, die president Roosevelt hun vanuit Amerika zoo gul beloofd had, in de haven van Basra een veilige en ijsvrije toevoerhaven zagen en in de tweede plaats omdat zij, naarmate de Duitsche troepen verder in Oostelijke richting opmarcheerden, vrees koesterden, dat het in de Kaukasus opnieuw tot opstandige bewegingen zou komen. Wanneer zij ook de ten Zuiden daarvan gelegen streken in hun bezit zouden hebben, lieten dergelijke pogingen zich vanzelfsprekend gemakkelijker onderdrukken. Dat, afgezien van de eerste, deze tweede overweging inderdaad juist was, bleek in den herfst van verleden jaar, toen de Kaukasiërs weigerden gehoor te geven aan de Moskousche mobilisatiebevelen. Alleen is het den Russen, ondanks de getroffen maatregelen, niet gelukt deze volken te dwingen. Zij trokken zich terug in hun ontoegankelijke gebergten en tot nu toe konden honger noch koude hen tot de overgave bewegen.

INMIDDELS is het rad der geschiedenis weer een slag verder gedraaid. Het machtige Duitsche oorlogsapparaat staat op het punt de beweging, die door den genadeloos harden winter ontijdig moest worden afgebroken, te hervatten — heeft deze beweging mogelijk reeds hervat. Berichten uit Turkije maken melding van militaire voorzorgsmaatregelen langs de grenzen van de Kaukasus, Iran en Irak, alwaar bruggen en wegen door soldaten bewaakt worden, terwijl het bericht, dat in dit land de joden reeds bezig zijn hun koffers te pakken — het officieele Turksche nieuwsbureau werd blijkens een mededeeling van den minister-president in het parlement reeds van deze kromneuzige indringers gezuiverd — erop wijst, dat men ook daar op alle gebeurlijkheden wenscht voorbereid te blijven. Het botert niet meer tusschen de eertijds zoo bevriende Sovjet-Unie en het land van de Halve Maan. Reeds heeft de ambassadeur der Sovjet-Unie te Ankara zich over deze verkoeling beklaagd, doch de Turksche minister van Buitenlandsche Zaken, Saradsjogloe, heeft er juist dezer dagen tijdens een zitting der Volkspartij op gewezen, dat Moskou deze verslechtering aan haar eigen houding heeft te wijten. Waarbij hij eraan toevoegde, dat zijn land zich niet van de wijs zou laten brengen — zelfs niet door gefantaseerde Britsche vlootbewegingen!

Echter slaagde Turkije er tot nog toe in de neutraliteit te bewaren. Toch zal ook dit land te eeniger tijd de noodzakelijke consequenties moeten trekken uit de ongetwijfeld overwegend groote belangen, die het heeft bij een onafhankelijk en welvarend Europa. De voorwaarden daartoe kunnen slechts dan aanwezig zijn, indien eenerzijds de bolsjewistische bedreiging is vernietigd, anderzijds de verbindingen met Groot-Oost-Azië, de voorraadschuur van zoo vele belangrijke producten, niet langer door Engeland of Amerika kunnen worden bedreigd. Dat deze verbindingsweg òf door de Roode Zee òf door de Perzische Golf loopt, wordt een ieder duidelijk, die een blik op de kaart werpt.

Aan de vervulling dier beide voorwaarden wordt intusschen hard gewerkt. De strijd in het Oosten zal slechts beëindigd worden met de definitieve vernietiging van het bolsjewistische gevaar. Of dan de vrije verbinding het Groot-Oost-Azië verwezenlijkt zal worden als het directe resultaat van militaire operaties, welke nog tijdens dezen oorlog worden uitgevoerd, of eerst na het beëindigen daarvan, bij het tot stand komen van den vrede, werkelijkheid zal zijn, blijft een vraag, welke de tijd, dien wij niet vooruit wenschen te loopen, slechts juist kan beantwoorden.

Men neme hun fietsen!

Brengt men op een mooien Zondag een bezoek aan het Gooi of aan een der vele andere mooie streken van ons land, dan vindt men een goed deel van de rijwielpaden versperd door lawaaierige joden, die op deze wijze ook dit genoegen voor ons trachten te vergallen. Dit is te ergerlijker, waar er duizenden volksgenooten zijn, die een fiets voor hun werk broodnoodig hebben en er in dezen tijd niet aan kunne komen; men denke b.v. eens aan krantenbezorgers, incasseerders e.a! Het is onduldbaar, dat de joden nog altijd op luxe karretjes rijden voor hun genoegen, terwijl deze menschen het voor hun werkzaamheden zoo noodzakelijke vervoermiddel moeten ontberen. Men neme den jidden hun fietsen af en verdeele deze onder de Nederlanders, die hiervoor in aanmerking komen!

WAAR ZIJN DE SCHULDIGEN van de STIJGENDE CRIMINALITEIT IN NEDERLAND?

DE CRIMINALITEIT in Nederland stijgt. Er zijn, die het je vertellen met een trek van pijnlijke zorg om hun mond, met fronsing van hun wenkbrauwen.... er zijn er, die het vertellen met een handgebaar en onschuld-gezichten van heb-ik-het-niet-altijd-gezegd en wat-kan-ik-er-aan-doen, doe-der-maar-es-wat-tegen.... En in de kranten komen de berichtjes onder elkaar met vette kopjes *„Zoo voor het grijpen"* in tweeërlei beteekenis:

Gestolen uit een bakfiets twee kisten met 130 eieren, alsmede vijftig kilogram boter, zeven en een half kilo koffiesurrogaat.... Van een vrachtauto een baal manufacturen... van een dekschuit twee balen suiker.... een vijftienjarige jongen, boter stelend, wordt gegrepen.... (Het Volk, 29-10-41). Ga maar voort zoo! Iederen dag! In Amsterdam, in Rotterdam, in Den Haag.... in alle groote steden... in alle dorpen.

En als wij vragen: *Hoe komt dat?* dan is het antwoord direct klaar: De tijd! De duurte! De bonnen! Het geld! En tenslotte: De Duitschers!!

En dan lezen we in de kranten berichten over hoogverraad.... over spionnage.... over het fusilleeren van vooraanstaande Nederlanders.... over het deporteeren van woordbrekende officieren! Zijn dat Nederlanders? Zijn dat kerels, afstammend van hen, die éens overal ter wereld den Nederlandschen naam hoog hielden? Die de Engelschen te land en ter zee bevochten? Van de De Ruyters en de Trompen? Stel U eens onzen Bestevaer Michiel voor als gevangene.... zijn eerewoord verbrekend! Wàt zegt U? Juist! En wéér vragen wij: *Hoe komt dat alles dan?* en weer geven „ingewijden" het antwoord à la minute: Vaderlandsliefde dreef hen tot die daden.... meelij met eigen naar den kelder gaand volk.... vrijheidszin.... en tenslotte weer: de Duitschers!

En wat er nu ook gebeurt aan beroerdigheid, aan smeerlapperij, aan waanzin in ons vaderland.... het is alles en alles te wijten aan de, toch in geenerlei opzicht reprochabele, doch zich steeds voorbeeldig gedragende Duitsche bezetting. Schandalen als Oss, zwendelarijen à la Broekhuys, Veendammer hypotheekviezigheidjes, zedendelicten-met-gesloten-deuren, lustmoorden of Muylwijkfeestjes hebben vroeger nooit bestaan: Vóór Mei 1940 was Nederland niet alleen het rijkste land maar ook.... nou ja, laten we het maar het „beschaafdste", het moreel meest hoogstaande het — dat is het woord — „fatsoenlijkste" land in Europa en omstreken. Zweeg men toen nog wel eens over het een en ander, in de wetenschap prompt het verwijt te zullen hooren van den pot en den ketel, die zwart zien.... thans kan *alles* bedreven worden! Wat ook geschiedt. Reeds van te voren staat de schuldige vast!

DESONDANKS meenen wij hier onze stem te moeten laten hooren om de tientallen

ONSCHULDIGEN

te waarschuwen, die de dupe zijn.... niet zoo zeer van de vuilspuiterij van den Engelschen zender met ex-koningin en film-Bernhard-met-een-h-in-'t-midden, *dan wel van een zeer groot deel van onze Nederlandsche pers*, die ondanks alle saneeringen, toch nog steeds een verderfelijken invloed weet uit te oefenen! Zeker: De groote bladen zijn „zuiver": goede berichten, ware mededeelingen, betrouwbare redacties.... maar laten zij toch niet vergeten, dat het juist ten plattelande de kleine, vaak door dominee of pastoor gestuwde week-, buurt- en kerkbladjes zijn, die den meesten invloed hebben!

Voor ons ligt op het oogenblik „De Rijnbode" no. 6556, van 6 Mei 1942. Dit blad beleeft reeds zijn zeventigsten jaargang en wij geven U de verzekering, dat het krantje *invloed* heeft op zijn lezers. Het ziet er onschuldig uit. Op de frontpagina de bekendmaking van de weermacht met de bekende ernstige waarschuwing, mededeelingen over den bevallingsloop, over nieuwe belasting, over een nieuwen dominee in Boskoop en meer schokkende plaatselijkheden. Totaal onschuldig! Geen enkele autoriteit zal zich kunnen stooten of gekwetst voelen! Maar toch wil de Heer Ph. J. G. Roest, hoofdredacteur, gaarne getuigen, dat hij wel wéét, dat het anders is dan de officieele berichten vertellen. De advertentiekolommen staan hem daartoe gratis ter beschikking en zoo behoeft het ons niet te verwonderen, dat wij de wijsheden van meneer Jesaja, profeet-van-professie, aan den volke verkondigd zien *als advertentie*, liefst vele kolommen breed:

> **Alzoo zegt de Heere, uw Verlosser, en die u geformeerd heeft van den moederschoot af: IK BEN DE HEERE, DIE ALLES DOET, die den hemel uitbreidt, IK ALLEEN, en die de aarde uitspant door Mijzelven.**
>
> **Jesaja 44 : 42**

Jaja! U moet nu vooral letten op dat (niet door ons) grootgedrukte: „IK ALLEEN!" Daar komt niemand anders aan bod: „IK BEN DE HEERE, DIE ALLES DOET"... dus trek je van niemand anders iets aan! Toeval zegt u, één zoo'n advertentie? Goed! We nemen een andere „Rijnbode": 't nummer van 1 Mei: no. 6654. Op dezelfde plaats bovenaan, uit dezelfde lettersoort.... weeen opwekking van denzelfderom den ouden jood als tegengif tegen datgene, wat de uitgever in het belang van het volk verplicht wordt op te nemen:

> **Gijlieden zijt mijne getuigen spreekt de Heere, en mijn knecht dien Ik uitverkoren heb, opdat gij het weet en mij gelooft, en verstaat dat Ik het ben, dat vóór mij geen God geformeerd is, en na mij geen zijn zal: Ik, IK BEN DE HEERE, EN DAAR IS GEEN HEILAND BEHALVE MIJ.**
>
> **Jesaja 43 : 10-11**

Voelt u het? U gelooft.... of bent van plan te gaan gelooven in het nationaal-socialisme? U zoudt den Führer aller Germanen als uw Leider willen aannemen! Nee! Jesaja weet het beter! Deze en dergelijke gevallen zijn door den woestijnprofeet reeds in de grijze jiddische oudheid voorzien: „DAAR IS GEEN HEILAND BEHALVE MIJ," spreekt de Heere....

't Is te hopen voor meneer Roest uit Alphen aan den Rijn, dat er spoedig een eind zal komen aan de advertentiekolder van Jesaja! Straks vragen de andere heeren ook nog een beurt. De Richteren en Jozua, en al dat oude intellect. En iederen keer kost dat minstens 45 regels tegen zeven cent! Maar laten we dit afspreken: Het idée is goed! Zeer goed zelfs! Want wij zouden de betreffende autoriteiten willen verzoeken al deze kleine gemeentelijke bladen te *verplichten* op eenzelfde wijze als hier geschiedt met de uitlatingen van den jood Jesaja

DE WOORDEN VAN ADOLF HITLER

te publiceeren! En die niet alleen! De woorden van al die mannen, die het lot van hun volken en Europa in handen hebben genomen, zij moeten dóórklinken in het heele volk!

Het is bijvoorbeeld deze zelfde Rijnbode, die een bericht als „Aardappelrantsoen verlaagd" zoo vet en zoo opvallend mogelijk plaatst; het bericht over het dragen van de jodenster was van geen belang.

Zegt u nu niet, dat deze blaadjes van geen gewicht zijn, omdat u ze niet kent. Wij weten maar al te goed hoe zulke uitgaven in kleine plaatsen en op het land juist door het heele gezin geraadpleegd worden, uitgeleend worden en méér vraagbaak zijn dan welk ander groot nationaal blad met welke duizelingwekkende oplage ook. Deze bladen zijn gevaarlijk.... zoolang zij het propageeren van de *waarheid* saboteeren.... Het zijn deze en dergelijke uitgaven, die mede de schuld dragen van de stijgende criminaliteit, van de verwording, van den *haat, welke* thans te onzent leeft, omdat zij zich niet positief hebben ingeschakeld, maar daadwerkelijk meehelpen op alle denkbare wijzen aan ondergrondsch gekuip, de sabotage en desorganisatie! Want wanneer wij in de „Culemborgsche Courant" van 9 Mei 1942 de volgende woorden lezen:

> In al ons doen en laten, moeten we den uitslag aan God overlaten. We moeten vertrouwen stellen, dat God ook hierin zal doen, wat goed voor ons is.
>
> Vele jaren zijn sedert de Hemelvaart verloopen. Vele rampen en tegenslagen zijn na dien tijd op aarde gekomen en heden ten dage zitten wij midden in een ramp, die de wereld schijnt te doen ondergaan.
>
> Het éene volk tegen het andere opgestaan. We beleven oorlogen en hooren geruchten van oorlogen.
>
> Het is een bange periode der wereldgeschiedenis.
>
> Ook deze tijd is een tijd van afwachten. Wij kunnen slechts dit zeggen bij het zien van gebeurtenissen, die ons verbijsteren, ook dit heeft God voorbeschikt.
>
> Dit alles is in zijn Eeuwigheidsbesluit opgenomen. Hij zal het wèl voor ons maken.

die als hoofdartikel kennelijk door een z.g. godgeleerde zijn neergepend, voelen wij maar al te goed, welken kant de schrijver hier heen wil! Iedere nationaal-socialist zal het met deze bijdrage niet eens *kunnen* zijn: wij leven heden ten dage niet in een „ramp"! Het is geen „bange periode der wereldgeschiedenis" en geen „tijd van afwachten". Zeker.... voor degenen, die in hun heilige huisje het dreigend geweld der alles verpletterende golven zien aankomen.... maar hij die geloof heeft in datgene, wat hij thans mede helpt bouwen, zal geen vrees kennen! Noch voor de rampen, die de „Culemborgsche" ziet.... nòch voor de tegenslagen die zullen komen!

„De Culemborgsche" wacht.... en raadt zijn lezers óók te wachten! De gebeurtenissen verbijsteren dus daar in Culemborg.... m.a.w. de Nieuwe Tijd begint er door te dringen! Welnu! Alles staat in een zeker Eeuwigheidsbesluit opgenomen! *Wij* weten *niet*, wat daar in staat! Evenmin als de schrijver van bovenbedoeld artikel! Wij weten echter wèl, dat hij vergeefs zal wachten op wat hij hoopt.... en wat hij zijn lezers tusschen de regels door tracht dietsch te maken!

Dat het overigens in de „Culemborgsche" een dominé is, die voor deze opwekkende lectuur zorgt, is zeker: de bijbelkennis en daarnaast het niet-onderteekenen zijn voor deze veronderstelling de beide bewijzen. „De Koerier", een uitgave welke in ca. elf plaatsen om de stad Utrecht verschijnt, heeft tenminste een hoofdredacteur, die zijn pennevrucht durft te onderteekenen! Wat zegt U echter van een artikel onder het opschrift „Volhouden" (wat op zichzelf al genoeg zegt!) op 5 Mei '42, waarin de volgende zinsneden voorkomen:

> ....Er is een grens gesteld aan zijn (van den mensch. Red. Misthoorn) macht en hij kan die grenzen onmogelijk overschrijden. Hij is en blijft mensch; machtig, ongetwijfeld, maar bij lange na niet altijd almachtig. Juist omdat

(Vervolg op pag. 15)

DE VOORZIENINGSHAVENS
VAN DE SOVJETS GEBLOKKEERD OF ONTOEGANKELIJK

(Van onzen Berlijnschen correspondent)

In den loop der laatste weken heeft men herhaaldelijk uit de berichten van het opperbevel van de Duitsche weermacht kunnen vernemen, dat Duitsche zee- of luchtstrijdkrachten schepen tot zinken gebracht of zwaar beschadigd hebben, die zich op de vaart naar Moermansk hadden bevonden. Zoodoende wordt de aandacht steeds opnieuw gevestigd op één van de aan de Noordelijke Yszee gelegen Russische havenplaatsen, die in vredestijd een betrekkelijk onbeduidende rol heeft gespeeld. In normale tijden is Rusland op Moermansk, welke haven weliswaar vrij van ijs is, maar dan toch zoo ontzettend ver uit de buurt ligt, ternauwernood aangewezen. Vrijwel het geheele overzeesche verkeer van dit reusachtige rijk ging immers over de havens aan de Oost- en de Zwarte Zee, dan wel via Wladiwostok. Dit is thans anders geworden. Rusland heeft de oude havens, die het in den loop der laatste eeuwen door sluwheid of geweld had weten in te palmen, praktisch genomen verloren en juist daarom is Moermansk zoo belangrijk geworden.

De Russische politiek — en daaraan dient in dit verband te worden herinnerd — is sedert de dagen van Peter den Groote er op uit geweest om zoowel in het Oosten als in het Westen, in het Noorden en het Zuiden ijsvrije uitvalspoorten naar de wereldzeeën machtig te worden. Deze doelstelling werd het eerst aan de Oost-Zee verwezenlijkt. Litauen en Lijfland, Koerland en Finland moesten zich bukken onder het Russische juk, omdat die gebieden konden bogen op de bruikbare havens, die het eigenlijke Rusland nergens elders bezat. Ook de stad St. Petersburg werd alleen gesticht en Kroonstad werd alleen tot oorlogshaven verheven, omdat van hier uit de contrôle op de Baltische havens het gemakkelijkst en het doelmatigst viel te bewerkstelligen. Vrijwel alle Baltische havens waren echter aan de Finsche Golf gelegen, die eigenlijk niets anders is dan een zijtak van de Oost-Zee. Vandaar dan ook, dat het een vanzelfsprekend punt op het programma van de Russische imperialisten moest zijn, om zoo mogelijk ook nog de Duitsche havens Memel, Koningsbergen en Dantzig met de geheele delta van den Weichsel in hun macht te krijgen en om door de verovering van Konstantinopel en de zeestraten, de Bosporus en de Dardanellen, ook de kluisters van de Zwarte Zee te slaken. Het meedoen van het Tsaristische Rusland aan den eersten wereldoorlog geschiedde dan ook met de voorop gezette doelstelling het imperialistische programma geheel en al te verwezenlijken. Welnu, de eerste wereldoorlog heeft een ander verloop gehad, dan de Russische oorlogsstokers hoopten en indien, waaraan niet te twijfelen valt, de krijgsmanskunst der Duitschers ook verder overweegt, dan zal ook de tegenwoordige oorlog den Russen geen nieuwe en ijsvrije havens kunnen verschaffen. Integendeel, de eerste wereldoorlog is uitgeloopen op den ondergang van het Russische Keizerrijk, en de tweede zal de volslagen ineenstorting van de bolsjewistische heerschappij met zich brengen.

De Russische Oost-Zee-havens zijn na de schitterende successen van de Duitsche wapenen reeds thans voorgoed voor Sovjet-Rusland van de baan. Libau, Windau, Baltischport en Reval zijn in het vaste bezit van de Duitschers. Viborg, de Finsche stad, die de Russen na den zoogenaamden Winteroorlog van 1940 hadden ingepikt, is door de Finnen heroverd geworden. Leningrad en Kroonstad worden van de zeezijde geblokkeerd en zijn van de landzijde ingesloten.

Er blijft dus in het Noorden alleen Moermansk over. Zooals reeds hierboven vermeld, is Moermansk zeer ver verwijderd van de eigenlijke Russische voorzieningscentra. De haven zelf is, omdat zij door den Golfstroom wordt bespoeld, gedurende het geheele jaar open, doch het achterland, waardoorheen de verbindingswegen naar Moermansk loopen, is gedurende zes maanden van het jaar onder sneeuw en ijs bedolven. Wat dat wil zeggen, hebben de Duitsche en de Oostenrijksche krijgsgevangenen, die in 1915 en 1916 werden tewerkgesteld bij den aanleg van de spoorlijn naar de Moermanskkust, alsmede de Russische dwangarbeiders, die door de Sovjet-regeering voor het graven van het Stalinkanaal werden geprest, aan den lijve ondervonden. De aanleg van de Moermansklijn, die tegenwoordig dubbel spoor bezit en ten deele geëlectrificeerd is, heeft méér slachtoffers gekost dan de bloedigste veldslag uit den eersten wereldoorlog. Doch het Stalinkanaal, dat 675 kilometer lang is en dat de Oost-Zee via Newa en Swir met de Witte Zee verbindt, heeft nog meer menschenlevens geëischt.

Moermansk zelf is in een Amerikaansch tempo gegroeid. Het was vroeger een tamelijk onbeduidend oord. Tegenwoordig is het een groote stad, die ruim 130.000 zielen telt. In combinatie met de naburige oorlogshaven Poljarnoje was Moermansk bestemd om de uitvalspoort van de Sovjet-Unie naar de wereldzee te worden. Dat staat thans echter te bezien. Het Stalinkanaal is het halve jaar dichtgevroren en de Moermansk-spoorweg, die voor het aanvullend verkeer moest zorgen, is binnen den actieradius van de Duitsch-Finsche strijdkrachten komen te liggen. De Finsche haven Petsamo is van Moermansk 100 kilometer verwijderd en de afstand naar de Noorweegsche haven Kirkeness bedraagt 150 kilometer. De spoorlijn loopt zoo dicht langs de Finsche grens, dat de Duitsch-Finsche bombardeurs het verkeer reeds herhaaldelijk konden stopzetten.

Nu bezitten de Russen nog een haven aan de Noordelijke wateren, namelijk Archangelsk, een stad, genoemd naar den aartsengel Michael, die tegenwoordig bijna 300.000 inwoners telt. Deze havenstad, het handelscentrum in het hooge Noorden van Rusland, is door een spoorlijn via Wologda met Moskou verbonden. Zij kan bogen op een belangrijken omslag van hout. Die technische installaties zijn geheel en al ingericht op het verschepen van hout en niet geschikt voor het lossen van oorlogsmateriaal. De havenbassins zijn dooreengenomen gedurende 187 dagen in het jaar met een dikke ijskorst bedekt. De zoogenaamde Witte Zee, waaraan Archangelsk is gelegen, is een groote inham van de Noordelijke Yszee met een slechts nauwen ingang. Door de Noord-West-stormen wordt het ijs in den trechtervormigen doorgang opgestuwd, zoodat zich geweldige ijsdammen vormen, waartegen zelfs de krachtigste ijsbrekers machteloos zijn. Doch ook afgezien daarvan, is het varen door drijfijsvelden een hachelijke aangelegenheid, bovenal echter in oorlogstijd. De schepen moeten in convooien varen en het is hun, indien er vijandelijke vliegtuigen opdagen, wegens het ijs onmogelijk om een zig-zag-koers te gaan volgen. Ook voor Archangelsk zelf is de situatie niet erg rooskleurig. De vesting Pretroskoi aan het Onega Meer, die tegenwoordig in Finsche handen is, ligt slechts 500 kilometer van Archangelsk verwijderd en dat is voor de moderne vliegtuigen een kleinigheid. Om al deze redenen is de beteekenis van Archangelsk voor de Russische ravitailleering niet bijster groot.

Over Wladiwostok behoeven wij hier niet veel woorden te verliezen. Deze eerst in 1860 gestichte stad, die tegenwoordig 250.000 inwoners telt, is door een geheel werelddeel van Europeesch Rusland gescheiden. De spoorlijn daarheen loopt slechts door streken, die arm aan verkeer zijn. Zooals de naam aanduidt, moest Wladiwostok tot den „Beheerscher van het Oosten" worden. Ook dat is een droom geweest, die nooit is verwezenlijkt. De haven wordt dooreengenomen 110 dagen in het jaar door ijs geblokkeerd. Zij ligt aan de Japansche Zee, die slechts enkele en gemakkelijk af te sluiten uitgangen naar den Grooten Oceaan heeft. Gezien de schitterende Japansche overwinningen op de Angelsaksen, is het onwaarschijnlijk, dat Engelsche of Amerikaansche schepen een poging zouden durven wagen om naar Wladiwostok door te breken. En zoodoende valt ook deze havenplaats voor de Russische voorziening uit.

Wat blijft er nu nog over? De voornaamste stapelplaatsen aan de Zuid-Russische kusten zijn door de Duitschers en de Roemenen bezet en de kleinere Kaukasushavens, die de Russen nog bezitten, zijn voor het angelsaksische oorlogsmateriaal onbereikbaar. Aan den eenen kant, omdat de Turken niets door de Dardanellen laten en aan den anderen kant, omdat de vliegers van de asmogendheden, die langs de Zwarte Zee over tal van vliegvelden beschikken, doorloopend op hun hoede zijn. En de weg door Iran? Dat is hoe dan ook een uiterst omslachtig en lastig tracé. Pas na den langen weg door den Zuidelijken Atlantischen Oceaan en rondom Afrika te hebben afgelegd, kunnen Amerikaansche schepen wellicht Basra of Bender-Sjapoer binnenloopen en hun lading lossen aan het eindpunt van de Iransche spoorlijn. Vandaar moet het materiaal per rail en over een afstand van 1435 kilometer naar de Kaspische Zee worden doorgezonden. Vandaar gaat het transport per schip naar Batoe (660 kilometer), waar de goederen in wagons moeten worden overgeladen om de 2200 kilometer lange spoorreis naar Moskou te aanvaarden. Het oorlogstuig, dat de geallieerden zouden moeten zenden, moet dus een route afleggen van 4235 kilometer, aleer het van de Iransche ontschepingshaven in de plaats van bestemming — Moskou — aankomt. En bovendien kan dat spoorwegtraject niet eens bogen op een bijzonder prestatievermogen, althans niet volgens Europeesche begrippen.

Met de vooruitzichten van Sovjet-Rusland om van buitenaf van het noodige te worden voorzien, is het dus zeer slecht gesteld, nog geheel daargelaten, dat de leveranties aan Rusland niet alleen worden gedwarsboomd door het wegvallen van de belangrijkste voorzieningshaven, doch ook afstuiten op tal van andere moeilijkheden van de ergste soort.

EEN RAS-ACTEUR

Zelden zagen wij een — naar uiterlijk zoowel als manieren — meer uitgesproken prototype van den rasjood als den acteur Louis de Bree. Wat zijn gedragingen betreft dit: Vorigen zomer hadden wij eens het twijfelachtige voorrecht met den jood de Bree, den jood Louis Saalborn, diens arische „vriendin", Carla de Raet, en een andere arische vrouw, kennelijk de vriendin van de Bree, in hetzelfde treincompartiment van Amsterdam naar Den Bosch te reizen. Het gezelschap hield zich o.a. aangenaam bezig met het lanceeren van schimpscheuten aan het adres van Adolf Hitler, maar natuurlijk zoo, dat de dames en heeren niet gemakkelijk te pakken waren. Voor de zooveelste maal achtte de Uniekliek Duitschland's toestand wanhopig en toen een lid van het illustre gezelschap het gesprek hierop bracht zei de jood de Bree heel geestig: „Ja, ja, als ik dat aile...aal vooruit geweten had dan was ik dien oorlog nooit begonnen!" Hij doelde daarbij natuurlijk op den Führer; uit den mond van een dergelijken joodschen worm klinkt het als een profanatie.

We waren stomverbaasd toen wij dezer dagen den roemrijken naam van den jood de Bree weer op de affiches van den Stadsschouwburg zagen verschijnen. Er zijn maar twee mogelijkheden: òf het toeval wil, dat een onvoldoend aantal van de Bree's doorluchtige voorouders — de man heet als we ons niet vergissen Levie van zijn voornaam en Aap van zijn „van"! — als leden van de jodenkerk waren ingeschreven, in welk geval hij natuurlijk voor ons even goed jood blijft, òf er is corruptie gepleegd. In het algemeen belang eischen wij een ernstig onderzoek.

DE BRON DER CHRISTELIJKE KRACHT

„Het machtige isolement"

Het „Christelijke Schoolblad Onze Vacatures" van 16 April deelt mede, dat het Hoofdbestuur van de Ver. voor Chr. Onderwijs met de afgevaardigden der Afdeeling te Utrecht is bijeengekomen. Op deze bijeenkomst heeft de voorzitter een openingswoord gesproken en daarin gezegd, dat in het isolement *onze kracht* ligt (wij cursiveeren). Hij heeft op de waarde van het christelijk beginsel gewezen.

Zoo blijven al deze voorzitters en sprekers op de talrijke bijeenkomsten van christelijke leerkrachten alom in den lande eenigszins gevarieerd dezelfde leus herhalen: het onderwijs moet vóór alles christelijk zijn; de regeering blijve van onze bijzondere scholen af. Zij gaan er trots op als christelijke leerkrachten aan christelijke scholen een „bevoorrechte positie" in te nemen, die zij te midden van de woelige tijden veilig en onaantastbaar wanen. Zij spreken van de „onvergankelijke waarden" van den Bijbel en vereenzelvigen volksch met heidensch, terwijl zij het begrip „volksch" verbannen naar den tijd, waarin men de geesten zijner voorvaderen *aanbad*, zooals Prof. Dr. J. H. Bavinck, een actieve drijver, zich verstoutte dat op den laatsten Gooischen Schooldag te doen.

Natuurlijk beseffen deze christelijke isolatie-aanbidders, dat zij daarmee aan den Nieuwen Tijd den oorlog verklaren. Zij zijn niet revolutionnair, maar anti-revolutionnair, evenals honderd jaar geleden. Zij waren het toen echter nog met een zeker recht. In het midden der anorganische negentiende eeuw, die de liberalistische vrijheidsleus in haar vaandel had staan, kon niemand hun het recht ontzeggen hun deel der vrijheid, hun erfdeel als men wil, hun stuk welvaart (tijdelijke en geestelijke) voor zich op te eischen. Die tijd huldigde het beginsel, dat het geheel goed moest zijn, als de deelen in behoorlijken staat waren, maar vergat in egoïstische verblinding, in materialistische verdwazing en vergroving en in fanatieke geestelijke eigengereidheid en bekrompenheid, dat het geheel gebrekkig en bouwvallig is, wanneer de deelen geen hechte, geen stevig aaneengesloten eenheid vormen, die niet bij den eersten stoot uiteenvalt. Welnu, volharden in het isolement, dat is juist de typisch anorganische, anti-maatschappelijke, anti-kultureele, anti-volksche houding, die maakt dat de „staat" niet uitgroeit tot „natie" of dat de natie, de harmonische, volksche gebondenheid, terugvalt op het niveau van een „staat" zonder zuiver en krachtig centraal gezag, dat er als het levende hart en hoofd van is. Zich isoleeren, zich losmaken uit het geheel is een onwettige, revolutionnaire daad, een aanslag op het bestaan van dat geheel zelf. Dit kwaad laten voortwoekeren staat gelijk met het niet laten herstellen van een mechanisme, waarin een schroefje of iets van dien aard van zijn plaats is geraakt. Dit nu „geïsoleerde" schroefje zal steeds meer defecten veroorzaken, die uiteindelijk op de totale onbruikbaarheid van het heele apparaat: de machine, het vaartuig b.v. uitloopen.

Al deze lieden gaan hun eigen weg, hun eigen gang en niet dien der gemeenschap, welke zij daardoor verraden. *Deze deserteurs zijn de ware landverraders.* Hoe grooter hun aantal, hoe kleiner de macht van het geheel.

Dat de Protestantsche isolationisten door de katholieke nog overtroffen worden, blijkt al heel duidelijk uit het bisschoppelijk schrijven, dat onlangs op de preekstoelen werd voorgelezen. Niet alleen werd gewaarschuwd voor den Arbeidsdienst (o.m. als gevaarlijk voor de goede zeden!!), maar voor het eerst in de geschiedenis van het politieke katholicisme na 10 Mei 1940 werd hier het nationaal-socialisme met name genoemd en veroordeeld! Wij kunnen rustig afwachten, welke gevolgen dit zal hebben. Vermelding verdient tenslotte nog, dat reeds in den loop der vorige week hier en daar ook pastoors het nationaal-socialisme met name in hun catechismuslessen veroordeeld hebben. Men kan hier tenminste dit „goeds" ervan zeggen: het is manlijker dan het gegniepige, bedekte gestook, dan de versluierde haat- en lastercampagne die tot heden toe en vogue was. Of er nu eindelijk aan de agressiviteit dezer agitators, nu zij openlijk en kennelijk-opstandig plaats heeft, een einde zal gemaakt worden? Want deze isolationisten zijn niet minder gevaarlijk dan de Joden! Althans in Nederland! Al hun actie ten spijt, gaat echter de bundeling van ons volk voort! De volksche werkers bundelen het verspreide rijshout tot takkebossen samen. De isolementaanbidders, die de eenzaamheid en eenzelvigheid vereeren en opzoeken, mogen op den grond blijven liggen. Zullen zij er niet, als het rijshout, vertrapt worden, dan blijven zij vergeten liggen. Want de tijd is voorbij, dat het individu de gemeenschap den rug kan toekeeren. De gemeenschap zal dat niet dulden, zoodra zij nationaal-socialistisch zal zijn. Zij zal het individu niet met gelijke munt betalen, maar het vaderlijk bij de hand nemen en geleiden. De winter is voorbij, de lente nadert. Na den Ouden Tijd, het Ancien Régime, is de Nieuwe Tijd in aantocht! Het Leven zegeviert altijd!

KAMERADEN VAN DEN ARBEID

(Foto Presse-Referat Dr. R. Ley Foto Lang)

(Foto voor „De Misthoorn")

EEN ENGELSCHMAN OVER ENGELAND

HOUSTON Stewart Chamberlain, die zijn landgenooten goed kent, schrijft: „Er is niets ruwers op de wereld dan een ruwe Engelschman; zijn eenige kracht is ruwheid. In den regel is hij geen slecht mensch; hij is openhartig, energiek en vol levensmoed, maar onkundig als een kaffer; hij heeft geen school van gehoorzaamheid en eerbied doorloopen, kent geen ander ideaal dan er zich door te slaan." Deze ruwheid heeft zich langzamerhand van de geheele natie meester gemaakt. „Een halve eeuw geleden gold het nog als in strijd met de waardigheid van den stand, waartoe men behoorde, wanneer een adellijk heer optrad als industrieel, handelaar of financier; thans is het hoofd van het oudste en aanzienlijkste geslacht in Schotland, zwager des Konings, bankier! Een zoon van graven en hertogen verdwijnt tijdelijk uit den kring der aanzienlijken; men vraagt waar hij gebleven is. „Oh, he's making his heap"! Hij scharrelt zijn sommetje bij elkaar, dat wil zeggen zijn millioen; waar en hoe, dat doet er niet toe; plotseling duikt hij als een rijk man weer op, en daarmee is alles in orde." Gelijktijdig heeft zich nog een ander soort van ruwheid, welke in politiek opzicht zeer bedenkelijk is, van den eersten stand meester gemaakt. De zeden en manieren zijn naar het uiterlijk te oordeelen dezelfde gebleven, maar het kompas, dat de goede richting wijst, is te loor gegaan; de verzoeking om enkel groote macht na te jagen en zoo in het bezit van onnoemelijke schatten te geraken, is te sterk geworden; in de kringen der politici wordt tusschen recht en onrecht geen onderscheid gemaakt. „Dezelfde persoon, die in zijn privé-leven geen duimbreed van wat de eisch der welvoegelijkheid is zou afwijken, pleegt, wanneer het belang van zijn vaderland het eischt, iedere misdaad. De profeten in ons midden, Burke, Carlyle, Ruskin, hebben reeds sedert honderd jaren en meer op het verschrikkelijke afnemen der waarheidsliefde gewezen, welke deugd vroeger in Engeland zoo heilig werd geacht."

Hoe dit alles zoo geworden is, weet Chamberlain ons eveneens te vertellen. Betrekkelijk gering in aantal waren de adellijke geslachten, die uit Normandië en Anjou de eerste koningen naar Engeland volgden; deze kleine groep, die slechts enkele Saksische en Deensche aanzienlijke geslachten in zich opnam, hield zich volkomen gescheiden van het volk, dat, zonder zich met die hoogeren te kunnen vermengen, zuiver Angelsaksisch bleef; zoo ontstond in Engeland iets wat men nergens anders in Europa aantreft, een kaste van aanzienlijken, die er tot op den huidigen dag een eigen uitspraak van de gemeenschappelijke taal op na houdt, ook woorden en spreekwendingen bezigt, welke niet onder het bereik van de andere standen vallen." Gelijk de hoogere kaste oorspronkelijk weigerde het Angelsaksisch te leeren, zoo weigerde het volk zich het Fransch eigen te maken. Natuurlijk was die dubbele halsstarrigheid op den duur niet vol te houden; uit de twee om den voorrang met elkander strijdende idiomen ontstond het Engelsch, maar ook nadat de taalstrijd beslecht was, bleef de scheiding tusschen de aanzienlijke en de populaire uitspraak. Zoo verklaart het zich, dat, wat men overal elders aantreft, in Duitschland, Frankrijk, Italië, niet in Engeland mogelijk is: een hooger onderwijs, dat voor de geheele natie openstaat. Er zijn inrichtingen, waar de kinderen der voornamen opgevoed worden en er zijn andere voor de overige klassen der maatschappij. In Oxford en Cambridge worden hoogstaande mannen, fijne geesten gekweekt, maar de atmosfeer, die zij inademen, is niet die van het volk. De nieuwe universiteiten zijn in hoofdzaak vakscholen. Het allen verbindende, de geheele natie doordringende, haar tot een éénheid samenvoegend onderwijs ontbreekt bij de eilandbewoners. De kleine voorname groep en het andere groote deel van het volk weten weinig of niets van elkaar af.

Ook bestaat er geen eigenlijk gezegd Engelsch leger. Tot op den huidigen dag vechten de Engelschen hoofdzakelijk met Keltische Ieren en Keltische Schotten. De veldslagen in Indië zijn van den aanvang af vooral door Indische, niet door Engelsche soldaten geleverd.

Politieke en godsdienstige vrijheid bestaat er in Engeland weinig. Wat leert de geschiedenis? Wie zich in ernst van Rome losscheurden, moesten het vaderland ontvluchten om in de woestenijen van Noord-Amerika gewetensvrijheid te vinden. In de dagen van Hendrik VIII ging Engeland Roomsch Katholiek slapen en ontwaakte het Anglikaansch. Men weet op welke manier het Parlement wordt samengesteld. H. St. Chamberlain heeft het zelf nog bijgewoond, dat in de kleine provinciestad, waar hij vertoefde, door een extratrein 400 „roughs" werden aangevoerd, ruwe klanten met brutale gezichten en met knuppels gewapend. Dat was de garde van de conservatieve partij, opgeroepen om liberale kiezers te weren en hun desnoods den schedel in te slaan. Het comité van de liberale partij had ook niet stil gezeten, zoo kwamen er uit een andere streek nog een 300 kerels aan, die er al even onheilspellend uitzagen. Ch. zelf, die het waagde de kleur der liberale partij te dragen en voor Gladstone partij te kiezen, heeft aan den lijve op dien dag ondervonden dat de Engelsche vrijheid was.

Professor Seely is in zijn klassiek werk „The Expansion of England" tegen de legende opgekomen, dat de Engelschen van huis uit koene zeevaarders zouden zijn, naar den trant der Vikingen en der oude Noormannen. Het heeft heel wat tijd en moeite gekost, om hen smaak in het water te doen vinden. Ook hebben zij hun koloniën eigenlijk niet veroverd. Sommige hebben zij gesticht in landen, die niet bezet waren of door naakte wilden werden bewoond; andere hebben ze bij verdrag van Hollanders, Franschen, Spanjaarden verworven, of ook wel door kontraktbreuk, zooals Malta. De Engelschman voert geen oorlog om roem te oogsten, zooals de Franschman of de Spanjaard. „Voor Engeland," zegt Seeley, „is de oorlog een industrie, een van de vele manieren om rijk te worden, een winstgevende onderneming, een voordeelige wijze om geld te plaatsen." Zeker, de Engelschman was altijd dapper en flink, maar wat hem op het water heeft gelokt, was de handel, wat hij in vredestijd en door oorlog beoogt, is het belang van zijn beurs. Toen er zich behoeften deden gevoelen, waarin het eilandenrijk zelf niet kon voorzien, zorgde eerst de Duitsche, vervolgens de Vlaamsche Hansa voor aanvoer van het benoodigde. Het gelukte Hendrik VIII niet matrozen te werven. Daarom verordende zijn opvolger, Eduard VI, zware boeten tegen hen, die het waagden de Vasten te overtreden, want nu werden de Engelschen wel gedwongen visch uit de zee te gaan halen. Later was Cromwell's Acte van Navigatie noodig om de Hollanders, de groote vrachtvaarders van Europa, te doen vervangen door Engelschen. „Toen de Italianen, de Spanjaarden, de Portugeezen, de Nederlanders reeds lang vele heldhaftige en geniale zeevaarders hadden voortgebracht, moesten de Engelschen nog door dwangmiddelen er toe gebracht worden om met het natte element kennis te maken." Maar van dien tijd af ging het dan ook snel vooruit, want nu bespeurt de Engelschman, dat zeetochten een middel zijn tot rijkdom. „Met den handel verbindt zich spoedig de zeeroof; zonder oorlogsverklaring valt Engeland als een gier over het niets kwaads vermoedende Spaansche Jamaica, en sticht zoo zijn West-Indisch rijk. Op de open zee worden de Spaansche galjoenen buitgemaakt, die met goud en kostbare waren naar huis reizen." Lecky merkt op, dat na den vrede van Utrecht in 1713 de slavenhandel het middelpunt werd der Engelsche politiek. „De veldslagen, die Marlborough met zijn Duitsche soldaten leverde, hadden enkel tot doel aan Engeland het monopolie van dien handel te verzekeren." Green, een warm patriot, zegt woordelijk: „De ontzettende wreedheden, van dien handel onafscheidelijk, de verwoesting van groote gedeelten van Afrika, welke met het jacht maken op en het verkoopen van millioenen zwarten gepaard ging, lokten in Engeland geen woord van protest uit." Toen er eindelijk philantropen waren, die hun stem verhieven tegen zulk een schandelijke aanranding van menschenwaarde, bleef het Parlement stom en toonden de kooplieden zich verbitterd, totdat een nieuwe toestand dien handel ongewenscht maakte; in naam van beginselen van menschelijkheid en van Engelands verplichting, om alle andere naties een schitterend voorbeeld te geven, werd de slavenhandel bij de wet afgeschaft. Aan de Westkust van Afrika hadden namelijk de Engelschen zelve de negers op hun groote bezittingen van noode; het bleek tegen hun belang, dat ze vandaar werden weggehaald. In Amerika waren nu reeds groote koloniën van negers door hen aangelegd, die zich sterk vermenigvuldigden. Zoo was er dus in de nieuwe wereld voorzien in de behoefte aan werkkracht en bleek de invoer van buiten af voortaan ongewenscht. Het jaar 1066 heeft de kiem gelegd voor de latere Engelsche oligarchie, de kasteregeering, welke er

ZEER VEREERD !

Christelijk Weesp, met meester Bouhuys aan de spits, vecht om „DE MISTHOORN"!

Wij konden de vorige week reeds berichten, dat de christelijke jodenknecht en jeugdbederver Bouhuys te Weesp een zoo groot mogelijk aantal exemplaren van „De Misthoorn", waarin zijn liederlijk gedrag stond opgeteekend, had verzameld en die aan vrienden en kennissen verder verkocht.

Thans komt ons ter oore, dat de gezamenlijke schare bijbelsche schoolmeesters in Weesp besloten heeft het duffe brein wekelijks te verfrisschen door de lectuur van ons blad. Om beurten — het budget mag niet te zeer bezwaard worden — zullen de heeren elf heele centen offeren — die dan natuurlijk aan de zending onthouden worden: bedenk toch, dat is genoeg om een bekeerden nikker elf dagen in godsvrucht te laten leven! — voor een nummer van „De Misthoorn", ten einde dat in hun pedagogischen kring te laten circuleeren. Het behoeft geen nadere toelichting, dat wij ons door deze belangstelling uitermate gevleid voelen! Hopenlijk hebben de heeren hiermede den eersten stap gedaan van den breeden weg der christelijke gemakzucht en stiekume hetze, die ten verderve leidt, op het smalle, steile en zonnige pad van den strijd om het volk. En over zon gesproken — laat nu meester Bouhuys Zaterdagmiddag j.l. in gezelschap van een zijner veelbelovende nakomelingen in de zon op het Amsterdamsche Frederiksplein prijken, verdiept in.... „De Misthoorn"!

Wij zijn onze ontroering over zooveel trouw en aanhankelijkheid nauwelijks meester! Ach, dat wij onzen propagandist Bouhuys hiervoor konden danken, bijvoorbeeld met een lintje of eenige andere decoratie!

Maar misschien is een Jodenster ook goed?....

Parlementarisme heet. Practisch als immer wist de kaste onbruikbare elementen uit te stooten en versche, geschikte elementen in zich op te nemen, maar niemand gelukte het, al beschikte hij over de grootste deugden en de schitterendste talenten tegen haar goedvinden zich een plaats in haar te veroveren. Uitbreiding van stemrecht had ten gevolge, dat de aristocratie door plutocratie vervangen werd. Het stelsel bleef hetzelfde; een kliek beschikte over het land.

Een keerpunt in de geschiedenis van Engeland was de ontdekking der zestiende eeuw, dat de toekomst op het water lag. Oud-Engeland leefde voor een zeer groot deel op het land en van akkerbouw. Zoowel de heeren als de kleine pachters waren er toen beter aan toe dan tegenwoordig. Een reiziger der 15de eeuw merkt op, dat de Engelschen minder met zwaren arbeid worden geplaagd dan andere volken, en dat ze meer oog en hart hebben voor geestelijke belangen. Dat is alles anders geworden sinds Mammon, de god van handel en industrie, er de zege heeft behaald. De katastrofe, die door het inslaan van een nieuwe richting werd bewerkt, was volledig, wijl zij een volk trof, dat in twee deelen was gesplitst. „Wat men onder kultuur verstaat, omvat godsdienst, school, leger, kunst, wetgeving, leefwijze, maar op zoodanige wijze, dat een geheele natie er in deelt, dat ieder, ook de eenvoudigste mensch er partij van trekt." In Engeland was dat onmogelijk. H. St. Chamberlain zegt: „zoodra de brave Angelsaksische boer in een zeeschuimer was ontaard, stond daar het blonde beest, dat de Duitsche philoloog in zijn waanzinsdroom aanschouwde; en zoodra de fijne edelman der vijftiende eeuw belangstelling in de dingen des geestes had verloren en geldgierig was geworden, stond daar de onbarmhartige slavenhandelaar, die van den Spaanschen geweldenaar enkel door zijn huichelarij verschilde."

Om ons te toonen langs welke wegen Engeland is afgedwaald, herinnert de zoo even genoemde Engelschman aan het proces van Warren Hastings, ons door Macauley op zoo welsprekende wijze voor oogen gesteld. Aan dien Gouverneur-Generaal vooral dankt Engeland zijn heerschappij in Indië. Met Machiavellistische sluwheid wist hij de verschillende gewesten, stammen, geloofsbelijdenissen, koningshuizen tegen elkander uit te spelen, en ze daarenboven allen tegen de met Engeland wedijverende Franschen op te hitsen. Hij was een man met veel verstand en ijzeren wil, maar in politiek opzicht volstrekt gewetenloos. Hij beschermde de grootste schurken, wanneer hij daardoor de belangen van zijn handelsmaatschappij meende te kunnen dienen. Om haar buidel te kunnen vullen, duldde hij de afschuwelijkste wreedheden en schandvlekte hij den naam van Engeland. In 1786 trad Burke op met zijn aanklacht tegen Hastings. Tien jaar lang werd het proces sleepende gehouden. Telkens kreeg men opnieuw te hooren, dat Hastings de inkomsten der maatschappij van 3 tot 5 millioen had weten te verhoogen. Nog heden ten dage worden die cijfers in de Engelsche geschiedboeken ter rechtvaardiging van Hastings aangehaald; hij had daarenboven den beruchten opiumhandel uitgevonden; zou zulk een genie gestraft worden? In de laatste van zijn groote redevoeringen sprak Burke in het Hoogerhuis deze eeuwig gedenkwaardige woorden: „Mijne Lords, wanneer gij de oogen sluit voor zulke schanddaden, dan maakt ge van ons, Engelschen, een natie van helers, een natie van huichelaars, een natie van leugenaars, een natie van valsche spelers; het karakter van Engeland, waaraan wij het meer dan aan onze wapenen en aan onzen handel te danken hebben, dat wij een groote natie geworden zijn, dat karakter zal voor eeuwig verloren gaan. Zeker, ook wij kennen de macht van het geld en wij gevoelen haar; tegenover die macht beroepen wij ons op u, opdat gij rechtvaardig moogt zijn, onze zeden en onze goede eigenschappen redden, ons volkskarakter en onze vrijheid beschermen."

Op 23 April 1795 werd Warren Hastings vrijgesproken. Ook die dag was een keerpunt in de geschiedenis van Engeland, voor de toekomst beslissend. Het nieuwe Engeland dat reeds lang uit het oude bezig was op te groeien, was nu volwassen. Op Hastings als privaatpersoon was niets aan te merken, maar in het vermeende belang van zijn vaderland deinsde hij voor geen leugen, geen meineed terug, verried hij wie hem vertrouwde, weigerde hij onschuldigen te beschermen, hielp hij misdadigers op den troon; hij keek den anderen kant uit, wanneer de afschuwelijkste wreedheden werden gepleegd, wilde er niets van hooren, ontsloeg de Engelsche ambtenaren, die vol ontzetting daarvan berichtten. „Hastings," zegt Chamberlain, „is het type van den modernen Engelschen staatsman! Sir Edward Grey gelijkt op hem."

Het bovenstaande werd overgenomen uit „De Toekomst" van 17 Juli 1915. Het oordeel over Engeland blijft door de tijden ongewijzigd!

(Vervolg van pag. 11)

Waar zijn de schuldigen?

hij mensch is. En het is teekenend, dat de opgezette val der verzoeking door den bijbelschrijver geteekend wordt met de woorden: gij zult zijn als God. Maar hij wordt niet God, hij blijft niet anders dan mensch.

Het is goed, dat we ons deze zicht- en tastbare waarheid van iederen dag goed voor oogen houden. **In het bijzonder in onzen tijd. Het heeft immers nu den schijn alsof de mensch al een goed eind gevorderd is op den weg naar souvereiniteit, alsof de greep naar de almacht hem niet zal mislukken.**

De heer Van Krugten weet echter ook al, dat er „gewacht" moet worden: hij schrijft in hetzelfde artikel „Volhouden":

.....we moeten in ons leven niet, kan het zijn, **nooit** versagen.

Ongetwijfeld is dit niet zelden buitengewoon moeilijk. Het kan toch zoo donker wezen in en om ons, dat we met den besten wil ter wereld geen enkel lichtstreepje aan het firmament kunnen ontdekken. Om dan toch niet te wanhopen, niet te versagen, kost de grootste inspanning, welke onmogelijk onbeloond kan blijven. Ze zal vrucht dragen in het leven. **Ook al is het niet aanstonds. Wie niet versaagt, die kan ook wachten, hoe moeilijk het wachten ook zijn kan.** Is er wel iets moeilijkers, dan wachten? Wanneer het eene uur na het andere, de eene dag na den andere verstrijkt, terwijl we uitzien met verlangen, wachtend op de vervulling van onze wenschen?

Welke wenschen vervuld moeten worden, zegt de schrijver niet, maar ieder gemis aan het positieve; wat het kenmerk is van het nationaalsocialisme, mankeert. Ook deze schrijver zal door zijn lezers wel worden begrepen en vooral zijn slotwoorden zullen hen sterken in hun koppig, zinloos, onverantwoordelijk verzet:

....Volhouden, hoe moeilijk het ook moge schijnen, trouw blijven aan een gegeven woord, hoe zwaar het moge vallen, open en eerlijk strijdend tegen alles wat valsch en onteerend is in een sterk vertrouwen, het woord van den grooten Oom Paul: „Alles sal reg kom" heeft ook nu nog zijn volle waarde.

Maar over woord-breken van eigen menschen t.a.v. een aan een tegenstander gegeven woord wordt niet gerept. Nee, nee.... dat hoeft ook niet! Daar is van volhouden geen sprake.... daar komt alleen maar dat prachtige woord van Haar, die éens wegliep, in aanmerking: *„Saboteer!"*

Want wanneer we in diezelfde „Koerier" van 5 Mei een bijdrage aantreffen, waarin opmerkingen voorkomen als:

....Heb ik nog 40 gram thee tegoed of niet soms?....

....Krijgen we over een paar maanden weer aardbeien of niet soms?....

....Maar wat zal dat 17 Mei een feest zijn als we 40 sigaretten per week zullen krijgen, nu heb ik 2 weken precies 20 stuks gehad voor mijn dure centen. En als je dan weer een kopje echte thee kunt drinken met wat er bij, o, o, wat een weelde, wat een overvloed....

dan zijn dat diezelfde opmerkingen, aanmerkingen, stekeligheden en flauwiteiten die je op het achterbalkon van de tram hoort van onbekende ongenoemden.... maar *hier* zijn het *autoriteiten*, die aan het woord zijn: zwart op wit nog wel.... je kunt het lezen en herlezen!

„Heb je dat gelezen vanneh..?"

„Hij zeit het toch maar...."

Zij zijn *dorpsautoriteiten*, en hun invloed is groot! Juist daardoor! En *zij* zijn de schuld van stijgende criminaliteit.... en *zij* zijn het, die met handgebaar en glimlach hun onschuld belijden.... in diep besef van hun verderfelijken invloed op duizenden en tienduizenden onschuldigen, die te hunnen laste veroordeeld.... of zelfs gefusilleerd worden! Maar ook *hun* dag komt! Dat deze echter snel moge komen! Voor de rust en de eer van ons volk!

CORRESPONDENTIE

De anonieme Haagsche briefschrijver, wiens schrijven aanvangt met de woorden: „Het Nat. Socialisme heeft heel mooie eigenschappen" wordt verzocht zich nader met de redactie in verbinding te stellen. Op vertrouwelijke behandeling van alle vraagstukken kan worden gerekend.